

## ***Bibliography on waterboards, all countries***

ABRAHAMSE, C. M., 1983. *Inventaris van de archieven van de Horstermeerpolder 1612-1980*.

ADRIAANSE, J., 2004. Dijken, polders en snode plannen. *Arneklanken. Kwartaalblad van de Historische Vereniging Arnhemuiden*, 9 (2), 26-9.

ALKEMADE, W. R. C. and VENEMA, C., 1998. *Inventaris van het archief van het waterschap Noord-Linschoten 1609-1974. Inventaris van de archieven van de waterschappen Snelrewaard en Zuid-Linschoten (1562) 1595-1878 en Den Engh 1601-1878 en Snelrewaard, Zuid-Linschoten, Schagen en Den Engh (1874) 1878-1974*. Woerden: Streekarchief 'Rijnstreek'.

ALLEWIJN, R., 1989. *En wijd was de polder. Historieschetsen uit de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht*. Oud-Beierland.

ANONYMOUS, 1993. Mensen en dijken in de achttiende eeuw: een bloemlezing uit de notulenboeken van het heemraadschap van de Hoge Maasdijk van Stad en Land van Heusden. *Historische Reeks Land van Heusden en Altena*, 3, 79-92.

ANONYMOUS, 2005. De geschiedenis van het Naardermeer in kort bestek. *De Omroeper. Historisch Tijdschrift voor Naarden*, 18, 1-13.

ANONYMOUS, 2003. *Verzamelinventaris van de waterschappen: De Ruiten en Veenekampen, Beosten het Lichtmiskanaal, De Dalfser Hooislagen, Het Ommerveld*. Zwolle: Provinciale Archiefinspectie in Overijssel.

ANONYMOUS, 1996. Kroniek van het Waterschap Schouwen-Duiveland. *Kroniek van het land van de zeemeermin (Schouwen-Duiveland)*, 21, 89-98.

ANONYMOUS, 1996. Het Waterschap en Schouwen-Duiveland. *Kroniek van het land van de zeemeermin (Schouwen-Duiveland)*, 21

ANONYMOUS, 1995-1999. *Grote historische atlas van Nederland 1:50.000*. Groningen.

ANONYMOUS, 1995. *Het waterschap De Brielse Dijkkring: taken en werken van 1976 tot 1996: een terugblik op 20 jaar*. Brielle: Waterschap de Brielse Dijkkring.

ANONYMOUS, 1991. *Beschrijving van de provincie Flevoland behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1991. *Beschrijving van de provincie Gelderland behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1990. *West-Nederland 1839-1859*. Grote Historische Atlas van Nederland 1: 50.000, Vol. 1. Groningen: Wolters-Noordhoff.

ANONYMOUS, 1990. *Zuid-Nederland 1838-1857*. Grote Historische Atlas van Nederland 1: 50.000, Vol. 4. Groningen: Wolters Noordhoff.

ANONYMOUS, 1989. *Beschrijving van de provincie Utrecht behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1989. *Beschrijving van de provincie Noord-Brabant behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1988. *Beschrijving van de provincie Noord-Holland behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1987. *Beschrijving van de provincie Zuid-Holland behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1984. *Inventarissen van de archieven van enkele waterschappen in het Kromme Rijngebied (Ameronger Wetering, de Bovenpolder, het Gemeeneland van Cothen, Buitendijks, Tull en 't Waal, Driebergen*. Inventarisreeks / Rijksarchief Utrecht ; 44. Utrecht: Rijksarchief.

ANONYMOUS, 1984. *Beschrijving van de provincie Zeeland behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1983. *Waterschap De Bovenvecht 25 jaar: 1958-1983*. Hardenberg.

ANONYMOUS, 1980. *Beschrijving van de provincie Limburg behorende bij de 5e editie van de waterstaatskaart*. Delft.

ANONYMOUS, 1971. *Beschrijving van de provincie Zeeland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1968. *Beschrijving van de provincie Utrecht behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1967. *Beschrijving van de provincie Zuid-Holland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1965. *Beschrijving van de provincie Drenthe behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1964. *Inventaris van het archief van het Waterschap Ellewoutsdijk, 1633-1959*. Goes.

ANONYMOUS, 1963. *Beschrijving van de provincie Overijssel behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1950. *Beschrijvingen van de provincie Friesland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1950. *Beschrijving van de provincie Noord-Holland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1946. *Beschrijving van de provincie Noord-Brabant behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1938. *Beschrijving van de provincie Zeeland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1937. *Beschrijving van de provincie Overijssel behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1937. *Beschrijving van de provincie Zuid-Holland behorende bij de waterstaatskaart*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1930. *Inventaris van het oud archief der gemeente Houten en der waterschappen*. Houten.

ANONYMOUS, 1869. *Verslag der Staatscommissie...omtrent de regeling van de zaak der calamiteuse polders in Zeeland*. 's-Gravenhage.

ANONYMOUS, 1811. *Keuren van het groot-waterschap van Woerden*. Utrecht.

ANONYMOUS, 1669-1857. *Wetten, decreten, besluiten en tractaten op den waterstaat en de spoorwegen in Nederland*.

ANONYMOUS, S.a. *Inventaris der archieven van het waterschap Hasselt & Zwartsluis en haar voorgangers*.

ANONYMOUS, S.a.. *Beschrijvingen van de provincie Groningen behorende bij de waterstaatskaart, bijgewerkt tot 1 januari 1959*. 's-Gravenhage.

ATEN, D., 2002. De Monniken-, Raven- en Robonsbospolder: twee oude eilanden tussen de Berger- en Egmondermeer. *Oud Alkmaar*, 26 (1), 15-24.

ATEN, D., 2002. Waterschapsconcentratie in Noord-Holland: de oprichting van Waterschap Het Lange Rond (1977). *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 11, 12-24.

ATEN, D., 2001. De Oudorperpolder. *Oud Alkmaar*, 25 (1), 20-4.

ATEN, D., 1999. Oorlog in het Noord-Hollandse polderland: waterlinies en waterschappen tijdens de invasie van 1799. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 8, 1-9.

ATEN, D., 1998. *Inventaris van de archieven van het Ambacht van Westfriesland genaamd het Geestmerambacht 1439-1941 (1942)*. Edam.

- ATEN, D., 1997. *Inventaris van het archief van het Hoogheemraadschap van de Hondsbossche en Duinen tot Petten 1555-1921 (1922)*. Edam/Alkmaar.
- ATEN, D., 1995. *'Als het gewelt comt...': politiek en economie in Holland benoorden het IJ, 1500-1800*. Hilversum: Verloren.
- ATEN, D., 1992. De vissers van Laen- en Barndehuysen en [de] droogmaking van de Starnmeer. *Een Nieuwe Chronyke. Uitgave van de oudheidkundige vereniging Graft-De Rijk en werkgroep Schermerhorn*, 9, 70-8.
- ATEN, D. and KLOMPMAKER, P., 1996. *Kleine Kennemer watergeschiedenis: 800 jaar mens en water in de regio Beverwijk*. Alkmaar.
- ATEN, D. and SMIT, P., 2004. Petrus de Sonnaville (1765-1837): heemraad en dijkgraaf van de Schermeer, stadsarts en politicus. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 13, 1-12.
- ATEN, Diederik, 2008. Boden en bussen. Waterschapsboden en hun ambtsinsignes in Noord-Holland rond 1800. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 17, 13-21.
- ATEN, Diederik, 2007. Een afgerond geheel. Waterstaat en waterschappen ten noorden van het IJ tot 1800. In: *Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt*, ed. Eelco Beukers, 23-60. Hilversum
- ATEN, Diederik, JOUSTRA, Marijke, and ZWET, Han v., 2009. *Leegwater en het Haarlemmermeer. 26<sup>e</sup> uitgave van Vrienden van de Hondsbossche, kring voor Noord-Hollandsche Waterstaatsgeschiedenis*. Edam:
- AUGUSTIJN, A., 1985. *Het Nieuw Bildt*.
- AUGUSTIJN, A., 1985. *De Bildtpolder*.
- AUGUSTIJN, A., 1985. *De Weerpolder Zeedijken onder Holwerd*.
- AUGUSTIJN, A., 1985. *De Noorderleegpolder*.
- AUGUSTIJN, A., 1985. *De Contributie Zeedijken van Westdongeradeel*.
- AUGUSTIJN, A., 1985. *Eastergoa's Sédiken*.
- BAAN, L. , 1969. *Inventaris van het archief van de Buitenpolder Benedenste polder onder Wageningen. 1838-1936*.
- BAAN, L. , 1969. *Inventaris van het archief van de Buitenpolder De IJsseloordsche polder, 1838-1958*.
- BAAN, L. , 1969. *Inventaris van het archief van de Buitenpolder Uiterwaardenpolder van Balgoij en Keent, 1911-1941*.

BACK, I. P., 1997. Vrouwenpolder: de Monnikenduik, lange-termijnplanning in 1250. *Nehalennia. Bulletin van de Werkgroep Historie en Archeologie van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen en de Zeeuwsche Vereeniging voor Dialectonderzoek*, 113, 15-8.

BARON VAN ITTERSUM, F. A. R. A., 1900. *Het waterschap 'Heycop' genaamd 'De Lange Vliet' voorheen en thans*. Utrecht.

BARTEN, C., 1996. *Geschiedenis van de Egmondermeer, in kaart gebracht tot en met de drooglegging*. Egmond.

BAUWENS, W., 2005. De Saeftinghepolders. *Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"*, 24 (1), 12-6.

BAUWENS, W., 2002. De Saeftinghepolders. *Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"*, 21 (2), 36-9.

BAUWENS, W. E. M. , 1966. *Beknopte inventaris van de archieven van de voormalige polders en waterschappen behorende tot het waterschap Axeler Ambacht*.

BEEKMAN, A. A. , 1948. *De wateren van Nederland aardrijkskundig en geschiedkundig beschreven*. 's-Gravenhage.

BEEKMAN, A. A. , 1909-1912. *Polders en droogmakerijen*. 's-Gravenhage.

BEEKMAN, A. A. , 1905-1907. *Het dijk- en waterschapsrecht in Nederland vóór 1795*. 's-Gravenhage.

BEEKMAN, A. A. , 1884. *Nederland als polderland. Beschrijving van den eigenaardigen toestand der belangrijkste helft van ons land*. Zutphen.

BEENAKKER, J. J. M. M. , 1996. Geschiedenis van Rijnland: de streek, de bewoners en het Hoogheemraadschap. In: *Monsters van Rijnland: acht eeuwen droge voeten en schoon water*, ed. J. J. M. M. Beenakker. Leiden.

BEENAKKER, J. J. M. M. , 1988. *Van Rentersluze tot strijkmolen. De waterstaatsgeschiedenis en landschapsontwikkeling van de Schager- en Nidorperkoggen tot 1653*. Alphen aan den Rijn.

BEENAKKER, J. J. M. M. and DANNER, H. S. (eds.), 1992. *Strijd tegen het water. Het beheer van land en water in het Zuiderzeegebied*. Zutphen: Walburg Pers.

BEENHAKKER, A. , 1996. *Duizend jaar Walcheren. Over gelanden, heren en geschot, over binnen en buitenbeheer*. Middelburg.

BEIJERINRICK, J. A. , 1851-1852. Geschied- en waterbouwkundige beschrijving van de droogmaking van de Zuidplaspolder in Schieland. *Verhandeling Koninklijk Instituut van Ingenieurs*.

BELEYR, Y. d., 2001-2003. De bedijking van de Prosperpolder door het Doorluchtige Huis van Arenberg in 1846 en zijn voorgeschiedenis. In: *Jaarboek Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"*, ed. Anonymous, 137-206.

BELONJE, J., 1945. *Het hoogheemraadschap van de uitwaterende sluizen in Kennemerland en West-Friesland 1544-1944*. Wormerveer.

BELONJE, J., 1933. *De Schermeer 1633-1933*. Wormerveer.

BELONJE, J., 1933. *De Zijpe en Hazepolder. De ontwikkeling van een waterschap in Holland's Noorderkwartier*. Wormerveer.

BENJAMINS, A. D., 1990. *Inventaris van het archief van de Collegien der Exonererende Landen, (1498)1714-1948 (1949)*. Wageningen.

BENNING-TISSING, H. , 1969. *Nieuw Archief Polderdistrict Tielerwaard 1838-1939*.

BENNING-TISSING, H. , 1969. *Archief van de Linge-Commissie 1865-1941*.

BENNING-TISSING, H. *Inventaris van de oude archieven van het polderdistrict Veluwe*.

BENNING-TISSING, H. *Inventaris van de archieven der dorpspolders in het polderdistrict Veluwe en de buitenpolder "De Nijenbeker en Wilpsche Klei"*.

BERENDS, P., 1917. Het oud archief der stad Steenwijk. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 1, 69-351.

BESSE, E., 2000. Het Starnmeer van Middeleeuwen tot bedijking. *Een Nieuwe Chronyke*, 17, 87-95.

BICKER CAARTEN, A., 1990. *Middeleeuwse watermolens in Hollands polderland 1407/'8-rondom 1500*. Wormerveer.

BIERMA, M., 1988. *Terpen en wierden in het Fries-Groningse kustgebied*. Groningen.

BIJL, A., 2001. *Het waterschap van de Linge. Het dienen van twee heren. Een geschiedenis van twee eeuwen Lingebeheer (1810-2000)*. Gorinchem.

BIJL, A., 2000. *Tussen de Diefdijk en de Zouwendijk. Een waterstaatkundige en sociaal-economische geschiedenis van de Vijfheerenlanden (1566-1984)*. Vuren.

BIJL, A., 1997. *Het Gelderse Water. Waterstaatkundige en sociaal-economische ontwikkelingen in de polders van de westelijke Tielerwaard (1809-1940)*.

BIJL, A., 1996. Het ontstaan van de dorpspolders Vuren en Dalem en zijn gevolgen (1882-1885). *De Heerlijkheid Vuren*, 7 (12), 30-3.

BLAUW, M., 2005. "Eene aanschouwelijke voorstelling van den waterstaat", De Waterstaatskaart van Nederland, 1865-1992. *Caert-Thresoor*, 24, 112-9.

BLAUW, M. J. E., 2003. *Waterstaat in kaart. Geschiedenis van de Waterstaatskaart van Nederland, 1865-1992*. Utrecht.

BLOM, J., 2001. Archieven over het waterbeheer in Diemen: een schatkamer vol over water. *Historische Kring Diemen*, 11, 17-20.

BLOM, J. C. A., 2003. Genealogisch en biografisch onderzoek in waterschapsarchieven. *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie*, 57, 52-77.

BLOM, J. C. A., 1999. Waterbeheer tussen Vecht en Eem tussen traditie en vernieuwing: de fusiegeschiedenis van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. *Tussen Vecht en Eem*, 17, 19-33.

BOEIJE, C. J., 2005b. Tien eeuwen waterschapshistorie in Zeeuws-Vlaanderen, deel II. *Nieuwsbrief Heemkundige Vereniging Terneuzen*, (55), 1-13.

BOEIJE, C. J., 2005a. Tien eeuwen waterschapshistorie in Zeeuws-Vlaanderen, deel I. *Nieuwsbrief Heemkundige Vereniging Terneuzen*, (54), 1-13.

BOELENS, S. B., 1992. *Waterstaatswetgeving: verleden, heden en toekomst: bundel ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Staatscommissie voor de Waterstaatswetgeving*. Zwolle: Tjeerd Willink.

BOER, H., 1999. *Geschiedenis van het waterschap*. Appingedam.

BONTENBAL, A., 2001. Goudse waterschappen: de wijde van de Goudse waterschappen in 1665. *Tidings Goude*, 19, 134-44.

BOON, P., 1991. Voorland en inlagen: de Westfriese strijd tegen het buitenwater. *West-Frieslands Oud en Nieuw. Jaarboek van het historisch genootschap 'Oud West-Friesland'*, 58, 78-113.

BOOY, C., 1993. *Het Starnmeerboek 1643-1993*. Graft-De Rijp.

BORGER, G. J., 2004. De Achtermeer bij Alkmaar, de oudste droogmakerij? *Historisch-Geografisch Tijdschrift*, 22, 37-49.

BORGER, G. J., 2004. De Beemster - ideaal of compromis. In: *Geordend Landschap: 3000 jaar ruimtelijke ordening in Nederland*, ed. R. M. van Heeringen, 75-102. Hilversum: Verloren.

BORGER, G. J., BRUINES, S., and PLUG, K., 1994. *Binnewaeters gewelt. 450 jaar boezembeheer in Hollands Noorderkwartier*. Edam/Wormerveer.

BOS, Dennis, EBBEN, Maurits, and TE VELDE, Henk (red.) 2007. *Harmonie in Holland. Het poldermodel van 1500 tot nu*. Amsterdam: Bert Bakker..

BOS, E. T., 1982. *De archieven van de waterschappen in Zuid-West Drenthe*. Assen.

BOS, E. T. J. and DEN TEULING, Arnold J. M., 1990. *Waterschappen in het gebied van de Veenmarken*. Inventarissen van de archieven van de waterschappen in Drenthe, Vol. 4. Assen: Centraal reproductiebureau provincie Drenthe.

BOS, E. T. J. and DEN TEULING, Arnold J. M., 1985. *Waterschappen in Zuidoost-Drenthe*. Inventarissen van de archieven van de waterschappen in Drenthe, Vol. 3. Assen: Centraal reproductiebureau provincie Drenthe.

BOS, P. G., 1911. *Inventarissen van de archieven van baljuw en mannen van beschikke van Westvoorne, van schout en schepenen, municipaliteiten, gemeentebesturen en maire van Ouddorp, Oudeland, Oude Nieuwland, West-Nieuwland en den Ouden Oostdijk en van Ouddorp ca. en van dijkgraven en heemraden der vier genoemde polders*.

BOSCH VAN ROSENTHAL, E. J., 1939. *De ontwikkeling der waterschappen in Gelderland*. 's-Gravenhage.

BOUMAN, J., 1857. *Bedijking, opkomst en bloei van de Beemster: voorafgegaan door eene beschouwing van den vroegere toestand van Noord-Holland*. Purmerend.

BRAAMS, B. W., 1995. *Weyden en zeyden in het broek. Middeleeuwse ontginning en exploitatie van de kommen in het Land van Heusden en Altena*. Wageningen.

BREMER, J. T., 1995. *150 jaar Anna Paulownapolder: 1845-1995*. Schoorl.

BREMER, J. T., 1991. Een zeventiende-eeuws bedijkingsplan voor het Balgzandgebied. *Nederlandse Historiën. Tijdschrift voor vaderlandse (streek)geschiedenis*, 25, 169-70.

BREMER, J. T., 1989. *Heren, boeren en knechten. Bedijking en bewoning van de Wieringerwaard 1610-1810*. Schoorl.

BRILMAN, D., 1967. Inventaris van het archief van de polder Robbenoord en Plompert. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 53-71. Rotterdam.

BROEDERS, J. M. H. , 1963. *Inventaris van het archief van het Laag Hemaal*.

BRONGERS, J. A., 2005. Polders in het Amersfoortse stadsgebied. *FleHITE. Historisch Jaarboek voor Amersfoort en omstreken*, VI, 6-21.

BROOD, P., 1975. *De archieven van het provinciaal bestuur van Drenthe sinds 1814*. Assen: Rijksarchief in Drenthe.

BUIJKS, H. G. J., 1996. *Van den Grave aff totter Diezen toe, 1307-1996: bijna 700 jaar waterschappen in het Maasland*. Oss.

BUIJKS, H. G. J., 1984. *675 jaar waterschappen in de Maaskant 1309-1984*. Oss.



- BUSCH, A. J., 2001. De Alblasserwaard 700 jaar hoogheemraadschap. *Kroniek Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen*, 22 (a2), 21-5.
- BUSCH, A. J., 2000. De Alblasserwaard 700 jaar hoogheemraadschap. *Kroniek Geschiedkundige Vereniging Giessenburg en Schelluinen*, 21, 75-8..
- CALAND, M., 1897. De Hondsbossche-Pettener zeewering. In: *Gedenkboek uitgegeven ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van Koninklijk Instituut van Ingenieurs 1847-1897*, ed. Anonymous, 147-8. 's-Gravenhage.
- CLAASSEN, L., 1992c. Water, wateroverlast, waterschappen... *De Proostkoerier. [tijdschrift van de] Historische Vereniging 'De Proosdijlanden'*, 7 (4), 11-4.
- CLAASSEN, L., 1992b. Water, wateroverlast, waterschappen... *De Proostkoerier. [tijdschrift van de] Historische Vereniging 'De Proosdijlanden'*, 7 (3), 5-12.
- CLAASSEN, L., 1992a. Water, wateroverlast, waterschappen... *De Proostkoerier. [tijdschrift van de] Historische Vereniging 'De Proosdijlanden'*, 7 (1), 4-9.
- COERT, G. A., 1984. Van buurschap tot functionele democratie. *Waterschapsbelangen : wetenschappelijk en technisch maandblad gewijd aan het waterschapswezen*, 69, 299-307.
- COOLS, R. H. A., 1948. *Strijd om den grond in het lage Nederland. Het proces van bedijking, inpoldering en droogmaking sinds de vroegste tijden*. 's-Gravenhage.
- COSSEE-DE WIJS, F., MOERLAND, L. J., and UIL, H., 1984-1985. *Gebundelde inventarissen van de archieven van het Waterschap Schouwen-Duiveland*. Zierikzee: Waterschap Schouwen-Duiveland.
- COSTER, W., 2002. *Leven met water in de IJsseldelta: een waterschapsgeschiedenis*. Kampen.
- COSTER, W., 1999. *Omtrent de Vechtlanden. Waterschapsgeschiedenis in Noordoost-Overijssel*. Zwolle.
- COSTER, W., 1996. *Tussen Dedemsvaart, Reest, Meppeler Diep en Zwarte Water. Schouwen in het verleden van het Waterschap benoorden de Demensvaart*. Zwolle.
- COURT, G. A., 1991. *Stromen en schutten, vaarten en voordren. Geschiedenis van de natte waterstaat in Drenthe 1291-1988*. Meppel-Amsterdam.
- COURT, G. A., 1984. *Drenthe en zijn waterschappen*. Meppel.
- CUNEN, J., 1932. *Inventaris van het archief van de gemeente Oss. Gedeponeerde archieven, nrs. 1-44*. Oss.

DANNER, H., 1987. *Van water tot land, van land tot water. Verwickelingen bij de indijking van de Beemster*. Edam.

DANNER, H., 1983. *Van Schermeer-water tot Schermeer-land. Perikelen bij een 17de eeuwse bedijking*. Haarlem.

DANNER, H. S., 1993. Stedelijke invloed op de zeventiende-eeuwse droogmakerijen. In: *Waterschappen in Nederland. Een bestuurskundige verkenning van de institutionele ontwikkeling*, eds. J. C. N. Raadschelders and Th A. J. Toonen, 81-91. Hilversum: Verloren.

DANNER, H. S., 1992. Droogmakerijen in de zeventiende eeuw. In: *Strijd tegen het water: het beheer van land en water in het Zuiderzeegebied*, eds. J. J. M. M. Beenakker and H. S. Danner. Zutphen.

DANNER, H. S., 1986. *Het archief van de Anna Paulownapolder, 1840-1980*.

DANNER, H. S., 1977. *De archieven van de besturen van de Ring van Putten, 1562-1868 en het hoogheemraadschap van Putten, 1868-1954*. 's-Gravenhage.

DANNER, H. S., 1975. *De archieven van de besturen van de Generale Dijkage van Voorne aan deze zijde van Flakkee, 1630-1868 en van het hoogheemraadschap van Voorne, 1868-1954*. s-Gravenhage: Provinciale inspectie der archieven in Zuid-Holland.

DANNER, H. S., LAMBOOIJ, H. T. M., and STREEFKERK, C., 1994. ... *die water keert. 800 jaar regionale dijkzorg in Hollands Noorderkwartier*. Wormerveer-Edam.

DANNER, Helga S., RIJSWIJK, Ben v., STREEFKERK, Chris, and ZEILER, Frits D., 2009. *Polderlands. Glossarium van waterstaatstermen*. Wormer:

DAVIDS, C. A., 2003. Innovations in windmill technology in Europe, ca. 1500-1800. The state of research and future directions of inquiry. *NEHA-Jaarboek*, 66 , 43-63.

DE BAKKER, J. M., 2000. *Over tegenslag en vooruitgang. De geschiedenis van de eerste 'Staats'-Droogmaking van de polders van Bleiswijk, Bergschenhoek en Hillegersberg aan het eind van de 18e eeuw*. Bergschenhoek.

DE BOCK-DOEHAERD, R., 1960. *Inventaris van de archieven van Waters en Bossen*. Brussel.

DE BOER, J., 1946. *Tusschen Kil en Twiske. Geschiedenis van den polder Assendelft*. Wormerveer.

DE BONT, Chris, 2000. *Delfts water. Tweeduizend jaar bewoning door waterbeheer in het Delftse*. Delft/Zutphen.

DE BRUIN, H. P. (red.), 1988. *Het Gelders rivierengebied uit zijn isolement. Een halve eeuw plattelandsvernieuwing*. Zutphen: Walburg Pers.

DE BRUIN, J. and ATEN, D., 2004. *Een gemene dijk? Verwikkelingen rond de dijkzorg in West-Friesland. De watersnood van 1675-1676*. Purmerend.

DE BRUIN, M. P., 1995. *Verslag van een voorlopig onderzoek naar archivalia betreffende het polderwezen in Zeeland in Belgische archieven*. Middelburg.

DE BRUIN, M. P. et al., S.d. *Beschrijvingen van het ontstaan en inventarissen behorende bij de Johannapolder e.a.*

DE CLERCK, G., Fragment uit de geschiedenis van de Gemene Weide - Assebroek. *Arsbroek*, (7), 66-7.

DE GOEDE, B. et al. (red.), 1982. *Het waterschap. Recht en werking*. Deventer.

DE GOOIJER, F. J. J., 1996. De Naardermaatlanden. *De Omroeper. Historisch Tijdschrift voor Naarden*, 9, 128-33.

DE GOOIJER, F. J. J., 1996. De Gooise Zomerkade en de Maatlanden: ontstaan, gebruik en beheer. *Tussen Vecht en Eem*, 14, 204-8.

DE GRUYTER, P., 1955. *De waterhuishouding*. Rijnlands Boezem. Leiden.

DE GRUYTER, P., 1953. *De Hollandse IJssel*. Rijnlands Boezem. Leiden.

DE GRUYTER, P., 1950. *De hoedanigheid van het boezemwater*. Rijnlands Boezem. Leiden.

DE HULLU, J., 1902. Inventaris van het archief van het Veenraadschap der Geldersche en Stichtsche Veenen te Veenendaal 1546-1898. *Verslag omtrent de oude gemeente-, waterschaps- en veenderijarchieven in de provincie Utrecht*, Bijlage blz. 11.

DE HULLU, J., S.a. . *Het archief van den generalen Prins Willempolder, 1650-1900*.

DE JONG, P., 1979. *Supplement-inventaris van het archief van de polder Stolwijk, 1928-1975*. Schoonhoven.

DE JONGE, L., 1995 (2). *De geschiedenis van Hoek en omstreken: 450 jaar Koudepolder en Lovenpolder*. Stichting 'De Hoekse Rakkers' etc..

DE KLERK, A. P., 2003. *Het Nederlandse landschap, de dorpen in Zeeland en het water op Walcheren. Historisch-geografische en watertaatshistorische bijdragen*. Utrecht.

DE KLERK, A. P., 2002. Kijk op een heerlijk landschap: het waterschap Walcheren en de 18e-eeuwse wegbeplanting. *Historisch Geografisch Tijdschrift*, 20 (3), 97-100.

DE KRAKER, A., 1995. *Groote Huissenspolder 300 jaar: 1695-1995*. Stichtingbestuur '300 jaar Huissenspolder'.

DE KRAKER, A., 1995. Vlaamse everingboeken uit de 16e eeuw; een multidisciplinaire benadering van een miskende bron. *Historisch Geografisch Tijdschrift*, 13, 20-33.

DE KRAKER, A., 1992. Over de Vier Ambachten. *Zeeland. Tijdschrift van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, 1, 174-8.

DE KRAKER, A. M. J., 2006. Flood events in the southwestern Netherlands and coastal Belgium, 1400-1953. *Hydrological sciences journal*, 5, 913-29.

DE KRAKER, A. M. J., 2005. Modernization of dike maintenance and coastal management in the Meuse-Scheldt-Delta, 1500-1900. In: *Kulturlandschaft Marsch. Natur-Geschichte-Gegenwart*, ed. Mamoun Fanse, 148-61. Oldenburg.

DE KRAKER, A. M. J., 2001. De Vlaamse en Zeeuwse ommelopers in de 14<sup>de</sup>, 15<sup>de</sup> en 16<sup>de</sup> eeuw. In: *Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de Middeleeuwen en Ancien Régime*, Vol. 4, ed. G. A. M. v. Synghel, 167-235. Den Haag.

DE KRAKER, A. M. J., 1999. Het dijkgeslot als belasting op de grond door de eeuwen heen. De casus van het Vlaamse en Zeeuws-Vlaamse kustgebied tussen circa 1350 en 1990. In: *Steden en dorpen in last. Historische aspecten van lokale belastingen en financiën*, eds. T. Pfeil and e.a., 41-58. Amsterdam.

DE KRAKER, A. M. J., 1997. *Landschap uit balans. De invloed van de natuur, de economie en de politiek op de ontwikkeling van het landschap van de Vier Ambachten en het Land van Saeftinghe tussen 1488 en 1609*. Utrecht.

DE KRAKER, A. M. J., 1996. De toestand van de waterstaat in Noordoost-Vlaanderen tijdens de zestiende eeuw. In: *Archief: Mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen*, ed. Anonymous, 1-38.

DE KRAKER, A. M. J., 1992. De geschiedenis van 750 jaar Vier Ambachten in vogelvlucht. *Zeeuws Tijdschrift*, 42, 60-9.

DE KRAKER, A. M. J., 1992. De reconstructie van het laatmiddeleeuwse landschap en de lozing van het binnenwater: de everingen in het Axelambacht tijdens de zestiende eeuw. In: *Jaarboek Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" 1991-1992*, ed. Anonymous, 7-43.

DE KRAKER, A. M. J. and BAUWENS, W. E. M., 2000. *Polders en waterschappen in het Hulsterambacht. De geschiedenis van zeedijken, vooroever, binnenwater, wegen en van de bestuurlijke organisatie van de waterschappen in het voormalige Hulsterambacht tussen 1600 en 1999*. Terneuzen.

DE KRAKER, A. M. J., VAN ROYEN, H., and DE SMET, M. E. E., 1993. *'Over den Vier Ambachten': 750 jaar Keure. 500 jaar Graaf Jansdijk*. Kloosterzande.

- DE KRUIF, N., 1914. *Inventaris van het archief van het Groot-waterschap van Woerden, waaraan een kort overzicht van het Groot-waterschap en zijne onderdeelen voorafgaat*. Woerden.
- DE MONCHY, S. J. R., 1954. *Algemeen reglement voor de polders in de provincie Zuid-Holland*. Alphen aan den Rijn.
- DE NAEYER, A., 1984. Land-, water- en luchtwegen. In: *Industriële Revoluties in de provincie Antwerpen*, ed. R. Baetens, 253-87. Antwerpen
- DE NEVE, R. and VAN HEEZIK, A., 2002. *Omzien naar water, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht*. Hilversum; Den Haag: Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht; HNT historische producties.
- DE RAAD, H. d., 1999. *Boezemwaterschappen en polders in Noord-Friesland: verzamelinventaris van de gedeponeerde archieven van het waterschap Noordlik Westergoa, 1783-1971 (1972)*. Stiens.
- DE RAAD, H. d., 1992. *Boezemwaterschappen en (veen)polders in Zuidoost-Friesland: verzamelinventaris van gedeponeerde archieven van het waterschap Het Koningsdiep, 1832-1984*. Beemsterzwaag.
- DE RAAT, T., 1983. *Inventaris van de archieven van de opgeheven waterschappen binnen het waterschap Bezuiden de Vecht*. Zwolle.
- DE RAAT-GILJAM, A. J., 1979. *Inventaris van de archieven van de Sallandse Schouw, het waterschap Salland en de Brikskampse Schouw*.
- DE VEY MESTDACH, J. H., 1960. Het Nieuwland genaamd Den Andel. *Rotterdams Jaarboekje*, 8, 137-61.
- DE VEY MESTDACH, J. H. , 1956. *Inventaris van het archief van de heeren dijkgraaf en hoofdingelanden van het Nieuwland genaamd Den Andel buiten 's-Gravenhage, 1414-1868*. Rotterdam.
- DE VRIES AZN, G. d., 1876. *Het dijks- en molenbestuur in Hollands Noorderkwartier onder de grafelijke regeering en gedurende de Republiek*. Amsterdam.
- DE VRIES, E., 1880. *Het toezicht van hooger gezag op de waterschappen volgens hunne reglementen*. 's-Gravenhage.
- DE WAARD, C., 1914. *Inventaris van de archieven der besturen van het eiland Walcheren 1511-1870*. Middelburg.
- DE WILDE, F., 1976. *Inventaris van het archief van de onder één gemeenschappelijk bestuur gebrachte waterschappen onder IJsselstein, 1812-1973*. Benschop.
- DE WILT, C., 2005. Maaslandse kampen in Delfland: de sociaal-economische factor in de conflicten over gecentraliseerd waterbeheer in de 16de eeuw. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 37, 78-101.

DE WILT, C. G. D., 1998. *Inventaris archieven Vereenigde Groote en Kleine Vettenoordsche-, West- en Oost- en Zevenmanspolder en rechtsvoorgangers, 1552-1959 (1960)*. Delft: Hoogheemraadschap van Delfland.

DE WILT, C. G. D., 1997. *Inventaris van het archief van de Broekpolder onder Vlaardingen, 1593-1963*. Delft: Hoogheemraadschap van Delfland.

DE WILT, C. G. D., 1997. *Inventaris van het archief van polder Het Oudeland (1908) 1909-1976*. Delft: Hoogheemraadschap van Delfland.

DE WILT, C. G. D., 1996. *Inventaris archieven Polder Vockestaert (1959)1970-1976(1978) en rechtsvoorgangers*. Delft.

DE WILT, C. G. D., KLAPWIJK, G. J., VAN TUYL, J. D., and RUSELER, A. C., 2000. *Delflands kaarten belicht*. Hilversum.

DEKEMA, D., 1984. *Inventaris van de archieven van de polder Kortenhoef, (1612) 1811-1979; het wegenfonds van Kortenhoef 1921-1949*. Haarlem.

DEKKER, C., 2000. *Een zeer oud en voornaam college. Geschiedenis van de malen op het Hoogland buiten Amersfoort*. Amersfortia, Vol. reeks 12. Amersfoort.

DEKKER, C., 1990. Afwatering en scheepvaart ten westen van de stad Utrecht tot de 14e eeuw. In: *Feestbundel aangeboden aan prof.dr. D.P. Blok ter gelegenheid van zijn 65ste verjaardag en zijn afscheid als hoogleraar in de nederzettingsgeschiedenis in verband met de plaatsnaamkunde aan de Universiteit van Amsterdam*, ed. J. B. Berns, 60-75. Hilversum: Verloren.

DEKKER, C., 1988. Tussen twee vloedten. De strijd tegen het water in Zeeland tussen 1530 en 1532. *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 103, 607-21.

DEKKER, C., 1983. *Het Kromme Rijngebied in de Middeleeuwen, een institutioneel-geografische studie*. Zutphen.

DEKKER, C., 1980. De dam bij Wijk. *Nederlands Archievenblad*, 84, 248-166.

DEKKER, C., 1974. De vertegenwoordiging van de geërfden in de wateringten van Zeeland bewesten Schelde in de middeleeuwen. *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 89, 345-74.

DEKKER, C., 1971. *Zuid-Beveland. De historische geografie en de instellingen van een Zeeuws eiland in de Middeleeuwen*. Assen.

DEKKER, C., 1961. De aanstelling van de molenmeesters in Delfland van de 15<sup>e</sup> tot de 18<sup>e</sup> eeuw. *Zuid-Hollandse Studiën*, IX, 49-88.

DEKKER, C., 1961. *Inventaris van de stukken van enkele belangrijke processen door het Hoogheemraadschap van Delfland in de 16<sup>e</sup> en 17<sup>e</sup> eeuw gevoerd over de jurisdictie van het hoogheemraadschap*. Delft.

DEKKERS, J. H. F., 1927. *De waterstaatstoestanden in Noord-Brabant binnen het stroomgebied der Maas - voorheen en thans - uit een economisch en landbouwkundig oogpunt beschouwd*. Tilburg.

DELAHAYE, A., 1974. *Archief van het waterschap "Het Oudland van Zevenbergen" waarin tevens opgenomen het archief van waterschap "Crauwelsgors c.a."*. Zevenbergen.

DELAHAYE, A., 1970. *De archieven van Halsteren*. Halsteren: Het gemeentebestuur Halsteren.

DELAHAYE, A., 1966. *Archief van het waterschap "De Koekoek en gecombineerde Buitenpolders" te Zevenbergen, 1634-1962*. Zevenbergen.

DELAHAYE, A., 1966. *Archief van het Waterschap Haven en Sassen van Zevenbergen, 1774-1943*. Oud-Gastel.

DELAHAYE, A., 1964. *De archieven van Oud en Nieuw Gastel*. Oud en Nieuw Gastel: Het gemeentebestuur.

DELAHAYE, A., 1949. *Inventaris van het archief van het voormalige polderdistrict "Maas en Waal", 1740-1944*.

DELAHAYE, A., 1949. *Inventaris van het archief van het voormalige polderdistrict "Rijk van Nijmegen", 1596-1944*

DELAHAYE, A., 1944. *Inventaris van het archief van het voormalige waterschap "De gecombineerde waterlossing in de polderdistricten Rijk van Nijmegen en Maas en Waal, 1666-1944*.

DELAHAYE, A. and W. van HAM, 1963. *Archief van de gemeente Steenberg. I Ve afdeling: De gedeponeerde archieven*. Steenberg.

DEN ENGELSE, L., 1997. *De Graftermeerpolder: de geschiedenis van een negentiende-eeuwse droogmakerij*. Oudheidkundige Vereniging Graft-De Rijk en de Werkgroep Schermerhorn.

DEN ENGELSE, L., 1995. De Graftermeerpolder: een negentiende-eeuwse droogmakerij tussen Schermer en Beemster. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 4, 83-97.

DEN UYL, W. F. J., 1963. *De Lopikerwaard*. Utrecht.

DIBBITS, H. A. M. C., 1950. *Nederland-Waterland. Een historisch-technisch overzicht*. Utrecht.

DIJKSTRA, E., 1996. *Waterschap Tjonger-Compagnonsvaarten 1969-1996*. Oosterwolde.

DIJKSTRA, H. J., 1996. *Waterschap De Middelsékrite: 1977-1996*. Sneek.

DIJKSTRA, J. et al., 1998. *Droege fuotten. Onderzoeksgids voor de Friese waterstaatsgeschiedenis*. Leeuwarden.

DOLFING, B., 2001. Tijd voor waterkwaliteit: wetgever, waterschap en de waterkwaliteitszorg 1900-1970. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 10, 21-32.

DOLFING, B., 2000. *Waterbeheer geregeld? Een historisch-bestuurskundige analyse van de institutionele ontwikkeling van de hoogheemraadschappen van Delfland en Rijnland 1600-1800*.

DOLFING, B., 1994. Commissarissen hoogheemraden van het Haarlemmerkwartier: professionalisering in bestuur en beheer. In: *Zeven eeuwen Rijnlandse uitwatering in Spaarndam en Halfweg: van beveiliging naar beheersing*, ed. L. Giebels, 75;98;181-3. Leiden: Hoogheemraadschap van Rijnland.

DOLFING, B., 1993. Vroegste ontwikkelingen in het waterschap. In: *Waterschappen in Nederland. Een bestuurskundige verkenning van de institutionele ontwikkeling*, eds. J. C. N. Raadschelders and Th A. J. Toonen, 61-80. Hilversum: Verloren.

DOLK, Th. F. J. A., 1940. *Inventaris van het oud-archief van het hoogheemraadschap Delfland, 1319-1853*. 's-Gravenhage: Nijhoff.

DOLK, Th. F. J. A., 1939. *Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland*. 's-Gravenhage.

DON, J., 1971. *De archieven der gemeente Kampen, Vol. 3, Kampen*. Kampen: Gemeente Kampen.

DONKER, H. et al., 1996. *Water tussen Regge en Dinkel. Waterschapszorg in Twente tussen 1934-1984*. Almelo.

DONKERSLOOT-DE VRIJ, M., 1993. *De Stichtse Rijnlanden. Geschiedenis van de zuidelijke Utrechtse waterschappen*. Utrecht:

DOORNBOSCH, P. H. M., 1905. *Catalogus (van de inventarissen) van de archieven en dijkrechten, welke thans het waterschap Hunsingo vormen*. Groningen.

DRIESSEN, A. M. A. J., 2004. *In de ban van Maas en Waal: waterschapszorg in verleden, heden en toekomst*. Tiel: Waterschap Rivierenland.

DRIESSEN, A. M. A. J., VAN DE VEN, G. P., and WASSER, H. J., 2000. *Gij beken eeuwigvloeiend. Water in de Streek van Rijn en IJssel*. Utrecht.

DRIESSEN, H. L., 1960. *Inventaris van het archief van de Bovenste Polder onder Wageningen, 1730-1972*. Arnhem.

DRIESSEN, H. L. and VAN ES, G., 1921. Inventaris van het oud-archief der gemeente Graft. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 44 (2), 129-61.



DRUPSTEEN, Th. G. et al., 1992. *Waterstaatswetgeving: verleden, heden en toekomst*. Zwolle.

DUFOORT, R., 1996. Polders en wateringen. *Arsbroek*, 13, 63-83.

DUINEN, I. v., 2005. *Verzamelinventaris van de archieven van de waterschappen: Oostwolderpolder, Finsterwolderpolder, Reiderwolderpolder, Vereeniging Johannes Kerkhovenspolder, Carel Coenraadpolder, Fiemel*. Veendam: Waterschap Hunze en Aa's.

DUINKER, P. F., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Laag-Blokland*. 's-Gravenhage.

DUINKER, P. F., 1966. *Inventaris van het archief van de polder Snel en Polanen*. 's-Gravenhage: Provinciale inspectie van de gemeente- en waterschapsarchieven in Zuid-Holland.

DUINKER, P. F., 1966. *Inventaris van het archief van het waterschap Haanwijk*. 's-Gravenhage: Provinciale inspectie van de gemeente- en waterschapsarchieven in Zuid-Holland.

DUINKER, P. F., 1965. *Inventaris van de archieven van de polders opgenomen in de Develpolder*. 's-Gravenhage: Provinciale inspectie van de gemeente- en waterschapsarchieven in Zuid-Holland.

DUINKER, P. F. and DE WILDE, F., 1977. *Inventaris van de archieven van het waterschap De Diefdijklinie*. 's-Gravenhage: Provinciale Inspectie der archieven in Zuid-Holland.

EBBENS, F. J. , 1991. *Inventaris van het archief van de dijkstoel van Wageningen en Bennekom (1390)1624-1948(1949)*.

ELERIE, J. N. H. et al., 1992. *Dollardzijlvest gepeild en aangekaart. Een kartografische kijk op de geschiedenis van land en water in het oosten van Groningen en Drenthe*. Groningen.

ENGELN VAN DER VEEN, G. A. J., 1921. De bedijking langs de Zuiderzee ten Noorden van Elburg. *Bijdragen en Mededelingen Gelre*, XXIV, 67-76.

EVERSDIJK, H., 1997. Historische waterschapsfusies in Zeeland. *Zeeuws Jaarboek*, 1, 75-82.

FABER, J. A., 2003. Een fiasco, maar geen catastrofe: de mislukte droogmaking van het Naardermeer en de familie Rutgers van Rozenburg. *De Omroeper. Historisch Tijdschrift voor Naarden*, 16, 54-69.

FEITH, J. A., 1922. *Catalogus der inventarissen van de archieven der voormalige zijlvestenijen en dijkrechten in de provincie Groningen. Groningen 1901 (met supplement op het archief van het Farnsumerzijlvest)*. Groningen: Erven B. van der Kamp.

FLUITMAN, H. F. M., 1980. *Inventaris van het archief van het heemraadschap van Nieuwer-Amstel, vanaf 1823 heemraadschap van de Amstel en Nieuwer-Amstel 1569-1908*. Verzamelinventaris Holland, 18.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., S.a.. Archief Terschellingerpolder 1964. *Monumenta Frisica. Fryske Archyfrige*, 3, 37-47.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1965. *Huis- en familie-archieven Van Eysinga-Vegelin van Claerbergen*. *Monumenta Frisica*, 6; Fryske Akademy 274. Ljouwert: Fryske Akademy.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1954. *Willem I graaf van Holland 1203-1222 en de Hollandse hoogheemraadschappen*. Wormerveer.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1951. *Waterschapsorganisatie in Nederland en in den vreemde*. Amsterdam.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1951. *Rechtsbronnen der vier hoofdwaterschappen van het vasteland van Zuid-Holland (Rijnland, Delfland, Schieland, Woerden)*. Utrecht.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1950-1952. *Studiën over waterschapsgeschiedenis*. Leiden:

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1943. *Hoofdlijnen van waterschapsrecht. Een handleiding tot de studie van het publieke recht en het waterschapsrecht voor bestuurders en ambtenaren van waterschappen*. Alphen aan den Rijn.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1934. *Het hoogheemraadschap van Rijnland. Zijn recht en zijn bestuur van den vroegsten tijd tot 1857*. Leiden.

FOCKEMA ANDREAE, S. J., 1933. *Beknorte inventaris van de oude archieven van het hoogheemraadschap van Rijnland*. Leiden.

FORMSMA, W. J., 1996. De Waardsterpolder in het mondinggebied van Lauwers en Reitdiep. *Stad & Lande. Cultuur-historisch tijdschrift voor Groningen*, 2 (1), 19-22.

FORMSMA, W. J., 1959. *De oude archieven der gemeente Hasselt*. Van Gorcum's archief der archieven, 3. Assen: Van Gorcum, H. J. Prakke & H. M. G. Prakke.

FORMSMA, W. J., 1935. *Het oud archief van Mastenbroek*. Zwolle.

FORMSMA, W. J. (additions by A. J. RAAT-GILJAM, 1932). *Inventaris van de oude archieven van de gemeente IJsselham, 1980*.

FRANKENHUIZEN, J., 2001. 'Dat heemraadschap dient te worden vernietigd'. *Proosdijkoerier*, 17 (1), 4-7.

FRANSEN, Alfons, 2010. *Een kleine dijk met een groot doel. De financiering van de Diemerdijk, 1591-1864*. Hilversum: Verloren.

FRANSEN, Alfons, 2005. Sharing the responsibility of ecological change. The case of the Diemerdijk, 1670-1770. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis*, ed. Anonymous, 143-73.

FRUIN, R., 1900. Archief van het polderbestuur van Oud en Jong Breskens. *Verlagen omtrent 's rijks oude archieven*, ed. Anonymous, 323-4.

GAENS, Tom, 2009. Actieve ontginners of slimme investeerder? De kartuizers van Monnikhuizen bij Arnhem: goederenbezit en watermanagement. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 18, 1-6.

GALLÉ, P. H., 1963. *Beveiligd bestaan. Grondtrekken van de middeleeuwse waterstaatsrecht in Z.W. Nederland en hoofdlijnen van de geschiedenis van het dijkbeheer in dit gebied*. Delft.

GEERTSEMA, C. C., 1910. *De zeekeringen, waterschappen en polders in de provincie Groningen*. Groningen.

GEERTZENWIJK, J. H., 2003. De indijking van de Anna Paulownapolder: de voorgeschiedenis van de octrooiverlening. *Polderpraat Tussen Balgzand en Zijpe*, 18 (1), 9-10.

GESELSCHAP, J. E. J., 1956. *Inventaris van de polderarchieven in de archiefbewaarplaats van de gemeente 's-Gravenhage*. Den Haag.

GESELSCHAP, J. E. J., 1956. *Inventaris van het archief van de Veenpolder, 1858-1879*.

GESELSCHAP, J. E. J., 1956. *Inventaris van het archief van de Bezuidenhoutsche Veenpolder, 1778-1858*.

GESELSCHAP, J. E. J., 1956. *Inventaris van het archief van de Binkhorst (of: Binnen-)polder*.

GESELSCHAP, J. E. J., 1956. *Inventaris van het archief van de Bovenveenpolder, 1662-1858*.

GESTEL, H., 1995. Waterschap 'het Woud'. *Het Griensvenneke. Tijdschrift van de Heemkundevereniging 'op Die Dinghen'*, 20, 26-45.

GEVERS VAN ENDEGEEST, D. T., 1871. *Het hoogheemraadschap van Rijnland. 's-Gravenhage*.

GIEBELS, L., 2002. *Hollands water. Het hoogheemraadschap van Rijnland na 1857*. Utrecht.

GIEBELS, L., 2002. Het Hoogheemraadschap van Rijnland en zijn burens in de negentiende en twintigste eeuw. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 11, 30-8.

GIEBELS, L., 1997. Het recht op boezem, Rijnland en Rutgers van Rozenburg: de droogmaking van de Oosteinderpoel. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 6, 35-45.

GIEBELS, L., 1996. De 19e eeuw: het einde van de akkoorden. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 28, 165-80.

GIEBELS, L. (ed.), 1994. *Zeven eeuwen Rijnlandse uitwatering in Spaarndam en Halfweg. Van beveiliging naar beheersing*. Leiden.

GIEBELS, L., 1992. De zaak van de abandonnerende polder en de afschaffing van de waterschapsrechtsspraak in 1841. *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis*, LX, 449-70.

GIEBELS, L. A. M., 1999. De staatsrechtelijke positie van de waterschappen en de wet van 1885 'Ter voorlopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen'. In: *Recht en geschiedenis: bijdragen tot de rechtsgeschiedenis van de negentiende en twintigste eeuw: studiedag Utrecht 1997*, eds. C. H. J. Jansen and M. van de Vrugt, 77-86. Nijmegen: Ars Aequi Libri.

GIEBELS, L. A. M., 1997. Twee crisissen in de Rijnlandse omslag (midden 16e eeuw en midden 19e eeuw). In: *L'Eau et le Droit: wateringues, la construction des digues et des polders: éléments de juridiction (16e-20e siècles): actes des Journées Internationales d'Histoire du Droit des pays flamands, picards et wallons, Dordrecht, 16-19 mai 1996*, ed. Anonymous, 65-78. Nijmegen: Gerard Noodt Instituut.

GIEBELS, L. A. M., 1990. De opheffing van de ambachten in Delfland, Schieland en Rijnland in het midden van de negentiende eeuw. *Nederlands Archievenblad*, 94, 384-403.

GILJAM, M. J., 1991. Het waterschapsbestel op Tholen en Sint Philipsland na de Tweede Wereldoorlog. *Zeeuws Tijdschrift*, 41(5), 178-84.

GINJAAR, C., 1977. *Inventaris van het archief van het waterschap De Zeedijken van Ferwerderadeel*. Dokkum.

GINJAAR, C., 1977. *Gedeponeerde archieven van het waterschap "Tusken Waed en Ie" te Dokkum*. Dokkum.

GOEDE, G. J., 1922. *Purmer gedenkboek 1622-1922*. Beemster.

GOELEMA, W. E., 1997. Polder Woudmeer ruim 350 jaar. *Zicht op Haringcarspel*, 6 (12), 10-3.

GOELEMA, W. E., 1990. *Groot-Geestmerambacht. Een waterschapskroniek*. Warmenhuizen.

GONNET, C. J., 1916. *Het archief van Geestmerambacht*. 's-Gravenhage: Algemeene Landsdrukkerij.

GONNET, C. J. and DRIESSEN, H. L., 1917. *Archieven van Zaanland*. 's-Gravenhage.

- GORISSEN, A. and VAN DER HOEK, S. H. H., 1995. *Waterschappen in Peel en Maasvallei*. Horst.
- GOTTSCHALK, M. K. E., 1984. *De Vier Ambachten en het Land van Saaftinge in de Middeleeuwen. Een historisch-geografisch onderzoek betreffende Oost Zeeuws-Vlaanderen c.a.* Assen.
- GREEFS, H. and 'T HART, M. (eds.), 2005-2006. *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis; Interactions between water management, the environment and the economy in the North Sea area, c. 1000-1850*. Gent: Academia Press.
- GROOT, N. J. and GROOT, IJ J., 1998. *Tussen water en wind: 25 jaar Waterschap Westfriesland*. Hoorn.
- GROOTE, Peter, 1996. *Infrastructure and Dutch economic development. A new long run data set for the Netherlands, 1800-1913*. Nederlandse geografische studies, 211. Utrecht-Groningen: Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig genootschap - Faculteit der ruimtelijke wetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen.
- HAAG, Jaap, 2001. Aarde, palen en keien: de Diemerzeedijk en zijn hoogheemraden. *Historische Kring Diemen*, 11 (2), 6-12.
- HAANSTRA, J., 1990. *Beknopte inventaris van het archief van het Waterschap Soesterveen over de jaren 1906-1977*. Soest.
- HAGA, A. et al. *Voorlopige inventaris van het archief van het klooster Zwartewater. Met regestenlijst 1233-1589*.
- HAGEN, J., 2002. *Waterschappen, veenpolders en particuliere polders in Midden- en Zuid-Friesland: verzamelinventaris van de gedeponeerde archieven van het voormalige waterschap Boarnferd 1754-1983*. Joure.
- HAGEN, J., 1996. *Van Tilgrup tot Lemsterrijn: Waterschap De Stellingwerven (1966-1996) en zijn voorgangers*.
- HAGEN, J., 1991. *Mit de wereld mit: Waterschap Westerwolde 1901-1968*. Groningen.
- HALBERTSMA, H., 1963. *Terpen tussen Vlie en Eems. Een geografisch-historische benadering*. Groningen.
- HAMELEERS, Marc, 1986. Representativiteit en functionaliteit van polder- en waterschapskaarten toegelicht met de kaart van Rijnland door Floris Balthasars (1615). In: *Polder-, waterschaps- en rivierkartografie: bewerkte lezingen gehouden op de jaarlijkse studiedag van de Werkgroep voor de Geschiedenis van de Kartografie, op 26 oktober 1985 te Leiden*, eds. Marc Hameleers and Peter van der Krogt, 33-56. Den Haag.

HAZE, D., 1982. *Inventarissen van de archieven van de waterschappen Hoog- en Laag-Zalk, 1713-1969*.

HAZE, D., S.a. *Inventaris van het Waterschap De Pieper (1930-1969)*.

HEEMSKERK, W. F. A., 1985. *Waterrecht en waterschapsrecht. Grensverkenning in verband met de grensoverschrijdende rivier de Roer*. Echt.

HEEREN, J. J. M., 1936. *Geschiedenis van de rivier de Aa (tot de oprichting van het Waterschap)*. Bergen op Zoom.

HEERINGA, K., 1934. Het oud-archief van Wilnis-Veldzijde. Bijlage 3 bij: Verslag van den inspecteur der archieven van gemeenten ... in de provincie Utrecht over 1933; bijvoegsel III bij: Verslag over den toestand der provincie Utrecht in 1933.

HEERINGA, K., 1930. *Het oud-archief van het waterschap Batuwe, Graaf, Vogelzang, Wiel en Vijfhoeven onder Jaarsveld, 1925*. Inventarissen van rijks- en andere archieven van rijkswege uitgegeven voor zover zij niet afzonderlijk zijn afgedrukt, 3.

HEERINGA, K., 1922. *Oningepolderde landen onder Egmond-binnen*.

HEERINGA, K. and GRATAMA, Th. C. W., 1930. *Oude archieven van het waterschap Willige Langerak, Cabouw, Zuid-Zevender en Vijfhoeven*. Inventarissen van rijks- en andere archieven van rijkswege uitgegeven voor zover zij niet afzonderlijk zijn afgedrukt, 3.

HEMPENIUS, A. L., 2000. De waterschappen, de Westpolder en de Lauwerszeemolenpolder. In: *De Westpolder*, ed. J. A. T. H. Mansholt, 33-44. Bedum.

HEMPENIUS, A. L., 1992. Het Halfambt waterstaatkundig bekeken. In: *Boerderijen in het Halfambt*, eds. G. Boerma, A. F. Kruizenga and R. v. d. Tuuk, 74-9. Groningen.

HEMPENIUS, A. L., 1992. De waterschappen Ten Dijke en De Slikken/Linthorst Homanpolder. In: *Boerderijen in het Halfambt*, eds. G. Boerma, A. F. Kruizenga and R. van der Tuuk. Groningen.

HEMPENIUS, A. L., 1991. Water- en dijkbeheer in westelijk Hunsingo. In: *Gedenkboek Nijverheid 1991: deel 1: historie van de Marne*, ed. Anonymous 331-47.

HENAR, I. O. and BANK, N. C., 1986. *Inventaris van het archief van het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en Westfriesland*. Edam.

HENDERIKX, P. A. et al. (ed.), 1996. *Duizend jaar Walcheren: over gelanden, heren en geschat, over binnen- en buitenbeheer*. Werken, Vol. 8. Middelburg: Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen.

HENDERIKX, P. A., 2001. *Land, water en bewoning. Waterstaats- en nederzettingsgeschiedenis in de Zeeuwse en Hollandse delta in de Middeleeuwen*. Hilversum: Verloren.

HENDERIKX, P. A., 1988. Waterbeheersing en afwatering in de Alblasserwaard tot de invoering van de bemaling in de vijftiende eeuw. *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 103, 554-70.

HENDERIKX, P. A., 1977. De zorg voor de dijken in het baljuwschap Zuid-Holland en in het grensgebied ten oosten daarvan tot het einde van de 13e eeuw. *Geografisch Tijdschrift*, 11, 407-27.

HENDERIKX, P. A., 1971. *Inventaris van de archieven van het hoogheemraadschap van de Alblasserwaard met Arkel beneden de Zouwe*. 's-Gravenhage.

HENGST, W. D., 1996. Schraarderpolder, 1904-1975. *De Utskoat*, 21 (84), 30-2.

HERMANS, M. R., 1988. *Inventaris van het archief van het waterschap de Oude IJssel (1925) 1958-1980 (1986)*. Terborg.

HERMANS, M. R., 1987. *Inventaris van het archief van het hoogheemraadschap van Zeeburg en Diemerdijk*. Amsterdam: Hoogheemraadschap Amstelland.

HOEK, C., 1971. Kasteel en kerk te Hillegersberg. *Rotterdams jaarboekje*, 2e reeks.

HOEK, C., 1971. De regeling van het dijkonderhoud in Schieland. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 4, 273-94.

HOEK, M. and SCHOTSMAN, P., 1998. Noordeidermeer 1647-1997. *Een Nieuwe Chronyke*, 15 (1), 11-21.

HOLLESTELLE, L. M., 1994. *Gebundelde inventarissen van de archieven van de polders Nieuw- en Sint Joosland en Arnemuïden 1644-1965*. Middelburg.

HOLLESTELLE, L. M., 1994. *Inventaris van het archief van de Polder Walcheren 1870-1953*. Middelburg.

HOLLESTELLE, L. M., 1989. *Gebundelde inventarissen van de archieven van de polders en waterschappen van het voormalige waterschap Axeler Ambacht 1595-1965*. Terneuzen.

HOOG, J. M., 1897. *Aanteekening op Boogaard's verzameling van wetten, decreten, besluiten, tractaten en andere bescheiden betreffende den waterstaat in Nederland*. 's-Gravenhage.

HORDIJK, L. W., 1990. *Het archief van de polder Nieuwe Gote (1773) 1811-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1989. *Het archief van de polder Nieuwenhoorn (1788) 1811-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1988. *Inventaris van het archief van de polder St. Annapolder en het Schapengors (1806) 1811-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1987. *Inventaris van de archieven van de polder Nieuw-Helvoet en De Quack (1580) 1656-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1987. *Het archief van de polder Oude en Nieuwe Struijten (1801) 1811-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1987. *Inventaris van het archief van de polder Nieuwenhoorn, 1620-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1986. *Inventaris van de archieven van de polder Zwartewaal (1796) 1811-1973 : het waterschap de Holle Mare (1870) 1871-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1986. *Inventaris van de archieven van de polders Nieuw-Schuddebeurs, 1717-1973, Oud-Schuddebeurs, 1861-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1985. *Inventaris van de archieven van de polders: Kruiningergors, (1861) 1919-1973; Noord-Meeuwenoord, (1861) 1935-1962; Zuid-Meeuwenoord, 1807-1971; de Ondernemingspolder, 1954-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1985. *Inventaris van het archief van het Waterschap de Brielse Dijkkring (1899) 1954-1972 (1980)*.

HORDIJK, L. W., 1984. *Inventaris van de archieven van de polder Drenkwaard, 1609-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1983. *Inventaris van de archieven van de polder Binnenland en Ziedewij 1624-1974*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1982. *Inventaris van het archief van het hoogheemraadschap van de Bernisse (1834) 1868-1954*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1980. *Inventaris van de archieven van de polder Braband, Hekelingen en Vriesland, 1661-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1980. *Inventaris van de archieven van de polder Oud- en Nieuw Hongerland, 1701-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1980. *Inventaris van de archieven van het waterschap de Oosthoek van Putten, 1917-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1980. *Inventaris van het archief van de polder Heenvliet, 1510-1973*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1979. *Inventaris van de archieven van de polder Rozenburg en Blankenburg, 1709-1975*. Brielle.

HORDIJK, L. W., 1978. *Inventaris van de archieven van de polder c.q. het waterschap de Noordsluis*. Brielle.



HOVENKAMP, H. A. R., 1994. De Hollands-Ankeveense polder en haar veenderij. *Tussen Vecht en Eem*, 12, 6-13.

HOVING, J., 2003. Van samenwerking tot samenvoeging. *De Ouwe Waerelt. Historisch tijdschrift voor Goeree-Overflakkee*, 3 (7), 29-39.

HOVING, J., 2003. Zij was een slechte onderneming, die inpoldering: de polder Oud-Herkingen. *De Ouwe Waerelt. Historisch tijdschrift voor Goeree-Overflakkee*, 3 (8), 8-13.

HOVING, J., 2001. "Een hopelooze strijd om zijn bestaan": de Sint Jacobspolder 1648-1775. *De Ouwe Waerelt. Historisch tijdschrift voor Goeree-Overflakkee*, 1 (1), 25-9.

HUURDEMAN, P., 1976. *Drie en halve eeuw 'De Purmer'*. Purmerend.

HUURDEMAN, P. and JOSSELET, R., 1981. *'Waterland' door de eeuwen heen*. Purmerend.

HUYS, E. and VANDERMAESEN, M., 2001. *Inventaris van het archief van de watering van het Sint-Trudoledeken*. Brussel: Algemeen Rijksarchief.

IJZERMAN, A. J., 1982. De sprengen en sprengbeken van de Veluwe. Ontstaan, beheer en watervoorziening. *Wetenschappelijke Medelingen van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging*, 151, 1-74.

IJZERMAN, M. J., 1934. *Waterschap De Regge*. Zwolle.

JAARSMA, W., 1933. *De Friesche zeekeringen van 1825 tot 1925. Honderd jaren uit de geschiedenis van de zeedefensie in de provincie Friesland*. Leeuwarden.

JANSEN, E., 2001. *Dickmaels voor quaet: de polder van Ossendrecht 1651-1682*. Ossendrecht.

JANSEN, P., 1920. Het archief van den polder "De Honderd Morgen of de Wilde Venen". *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 43 (1), 753-94.

JEURGENS, C., 1991. *De Haarlemmermeer: een studie in planning en beleid 1836-1858*. Amsterdam: NEHA.

JONKER HZN, H., 1960. *Hoofdstukken uit de geschiedenis van de polder Wieringerwaard 1610-1960*. Amsterdam.

JOOSTING, J. G. C., 1953. *Inventaris van het archief van het College tot directie van den Slaperdijk (1895) met supplement over 1895-1948 door J.G.M. Boon*.

JOOSTING, J. G. C., 1895. Inventaris van de oude archieven aanwezig ten gemeentehuize van Achttienhoven. *Verslag omtrent de oude gemeente-, waterschaps- en veenderijarchieven in de provincie Utrecht*,

JOOSTING, J. G. C., 1895. *Inventaris van de oude archieven aanwezig ten gemeentehuize van Westbroek*. Verslag I

JORISSEN, F., 1955. *Het hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse Waard. Februari 1331-februari 1955*. Zwijndrecht.

KAAG-VAN DER BOON, H., 1992. Waterbeheersing in het land van Vollenhove (1800-1920). In: *Strijd tegen het water: het beheer van land en water in het Zuiderzeegebied*, eds. J. J. J. M. Beenakker and H. S. Danner, 89;101;107. Zutphen: Walburg Pers.

KATEMAN, W. L. J., 1988. Waterschappen. In: *Het Gelders rivierengebied uit zijn isolement*, ed. H. P. de Bruin, 261-75. Zutphen.

KEIJZER, C. and JONKER HZN, H., 1946. *De Anna Paulownapolder 1846-1946*. Wormerveer.

KEIKES, W. H., 1955. *Inventaris der archieven van Sneek*. Sneek.

KLAASEN, W., 1964. *Gemeente-archief van Deventer. Inventaris van de archieven van 1814-1930*. Deventer.

KLAPWIJK, G. J., 2001. De rol van manuscriptkaarten in het Hoogheemraadschap van Delfland. In: *Het kaartboek geopend*, eds. E. Heere and M. Storms, 45-54. Amersfoort: Nederlandse Vereniging voor Kartografie.

KLAPWIJK, G. J., 1996. *Inventaris archieven Polder het Waalblok (1934) 1937-1976 (1978)*. Delft.

KLAPWIJK, G. J., 1994. *Inventaris van het archief van de Heen- en Geestvaartpolder, 1939-1976 (1977)*. Delft.

KLOOSTERMAN, W. L., 1993. Het waterstaatsbeheer in de Bataafs-Franse tijd: 1795-1813. In: *Waterschappen in Nederland. Een bestuurskundige verkenning van de institutionele ontwikkeling*, eds. J. C. N. Raadschelders and Th A. J. Toonen, 93-107. Hilversum.

KOBES, D. W., 1963. *Inventaris van het archief van het waterschap van de Oude IJssel 1882 - 1960*. Terborg.

KÖLKER, A. J., 1972. *Inventaris van de archieven van de gemeente Texel, berustende in de archiefbewaarpplaats in de gemeente Texel*. Haarlem-Lisse.

KÖLKER, A. J., 1968. *Inventaris van de archieven van de gemeente Stolwijk, berustende in de openbare archiefbewaarpplaats van de gemeente, opgemaakt in opdracht van het gemeentebestuur*. Stolwijk.

KOOIMAN, D., 1936. *Zeeweringen en waterschappen van Noord-Holland*. Alphen aan den Rijn.

- KOOIMAN, D., 1928-1932. *Waterstaatswetgeving*. Alphen aan den Rijn.
- KOOL-BLOKLAND, J. L., 2003. *De rand van 't land. Waterschapsgeschiedenis van Schouwen en Duiveland*. Middelburg.
- KOOL-BLOKLAND, J. L., 1997. *Van Bath tot Banjaard. Waterschap Noord- en Zuid-Beveland 1980-1995*. Goes.
- KOOL-BLOKLAND, J. L., 1996. *Van Rumoirt tot Razernij. Waterschap Tholen 1959-1995*. Goes.
- KOOL-BLOKLAND, J. L. and SMIT, W. G. F., 2003. *Inventaris van het archief van het waterschap De Prins Hendrikpolder (1907)1910-1985 (1986)*. Goes.
- KOOLEN, W. J. A., 1987. *Waterschap De Dongestroom in historisch perspectief*. 's-Gravenmoer.
- KOOLEN, Wilma and VAN ZEELAND, Ton, 1988. *Waterschap De Dongestroom; Inventaris van de archieven van de opgeheven polders en waterschappen (1689-1976)*. 's-Gravenmoer.
- KOOPER, J., 1939. *Het waterschapsverleden van de provincie Groningen*. Groningen-Batavia.
- KORF, J., 1999. De waterschapsorganisatie in het gebied van Voorst en Brummen in de 19e en 20e eeuw. *De Marke*, 23, 5-30.
- KRAAI, Harry, 1995. *Esch en veldnamen in de marke Vries en de openbare wateren, veen, bos en pad*.
- KRANENBURG, F. J., DE RUITER, L. J., and KIENHUIS, J. H. M. (eds.), 1977. *Waterschapschouw. Opstellen geschreven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Unie van Waterschappen*. Deventer.
- KROP, A. I., 1993. *Werken en wonen in de Buiksloterham: de geschiedenis van een voormalige polder*. Amsterdam: Stichting Historisch Centrum Amsterdam-Noord/Stadsdrukkerij.
- KUIKEN, Kees, 2009. Het Bildt (1505). De oudste "renaissancepolder" van Nederland? *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 18, 7-19.
- KUIKEN, Kees, 2003. Van "copers" tot compagnons. De aannemers en aandeelhouders van het Bildt 1505-1555. *Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie*, 57, 78-112.
- KUIN, R. A. and STROBAND, H. J., 1944. *Overzicht Zeeuwse Hoofdwaterkeeringen*.
- KUIPERS, S. F., 1982. Dammen en dijken uit de 11e en 12e eeuw in de polder Schouwen. *Kroniek van het land van de zeemeermin (Schouwen-Duiveland)*, 7, 5-31.

KURTZ, G., 1929. Archief van het Waterschap Waardassacker en Holendrecht. In: *Inventarissen van rijks- en andere archieven van rijkswege uitgegeven voor zover zij niet afzonderlijk zijn afgedrukt*, 2, ed. Anonymous.

KURTZ, G., 1929. Inventaris van het archief van het Broekzijdsche waterschap. *Inventarissen van rijks- en andere archieven van rijkswege uitgegeven voor zover zij niet afzonderlijk zijn afgedrukt*, 2, ed. Anonymous.

KURTZ, G., 1929. Archief van de Dijkstoel van de Rhenensche Nude en de Achterbergsche Hooilanden 1636-1947. *Inventarissen van rijks- en andere archieven van rijkswege uitgegeven voor zover zij niet afzonderlijk zijn afgedrukt*, 2, ed. Anonymous, 387-402.

LAMBOOIJ, H., 1987. *Getekend land. Nieuwe beelden van Hollands Noorderkwartier*. Alkmaar.

LAMBOOIJ, H. and ATEN, D., 2002. "De held sterft niet...". *Waterschapsconcentratie in Noord Holland, regionaal-historisch tijdschrift, 1916-2003*. Edam.

LEEGHWATER ASZ, J., 1641. *Haarlemmer-Meer boek*. Amsterdam.

LIGTENDAG, W. A., 1995. *De Wolden en het water. De landschaps- en waterstaatsontwikkeling in het lage land ten oosten van de stad Groningen vanaf de volle Middeleeuwen tot ca. 1870*. Groningen.

LINDNER, A., 1986. *Inventaris archieven waterschap De Schipbeek*. Markelo.

LOEFF, J., 1955. *Inventaris van de Oude Prinslandsche polder*.

LOOSJES, J., 1901. *De algemene waterschapsreglementen onderling vergeleken*. Haarlem.

LUGARD, G. J., 1926. Het archief van het hoogheemraadschap de Krimpenerwaard. In: *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 49 (1), 563-624.

LUKKEZEN, J., 2000. Het Waterschap de oude Maat-Didamsche roeden. *Jaarboek van de Oudheidkundige Vereniging Didam*, 15, 75-7.

LUNENBURG, J., 1999. Stommeerpolder en Stommeermolen. *Molenpost*, 25 (1), 5-20.

LUTGERT, J., 1994. *De Waterlandse Zeedijk. De geschiedenis van een oude zeedijk in Amsterdam-Noord*. Amsterdam.

LUTJEHARMS, J. L., 1973. *Tien jaar Waterschap De Bovenvecht 1.1.1958-31.12.1967*. Hardenberg.

MAAS, W. J. M., 1963. *De Dijkwet van 1810. Een algemene bijdragenwet in de Franse tijd*. 's-Gravenhage.

MAKKINK, H., 1922. Inventaris van het archief der Drie Waterlandse meren. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, XLV (2), 150-4.

MANSHOLT, D. R., 1941. *Beschouwingen over een onderzoek naar de waterschapslasten in Nederland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1940. *De waterschapslasten in de provincie Noord-Holland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1940. *De waterschapslasten in de provincie Zuid-Holland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1940. *De waterschapslasten in de provincie Utrecht*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1940. *De waterschapslasten in de provincie Zeeland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1939. *De waterschappen in de provincie Friesland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1939. *De waterschapslasten in de provincie Gelderland*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1939. *De waterschapslasten in de provincie Noord-Brabant*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1938. *De waterschapslasten in de provincie Overijssel*. 's-Gravenhage.

MANSHOLT, D. R., 1937. *De waterschapslasten in de provincie Groningen*. 's-Gravenhage.

MANTEL, D., 2005. *De Mijzenpolder: duizend jaar veen en water*. Hilversum: Verloren.

MARCELIS, T., 1987. *Inventaris van het archief van het Eerste Dijkdistrict in Overijssel, 1836-1889*.

MARCELIS, T., 1987. *Inventaris van het archief van het dijksbestuur van de Markte Zwartsluis*.

MARCELIS, T., 1987. *Inventaris van het archief van het waterschap De Wheeren, 1953-1964*.

MARCELIS, T., 1987. *Inventaris van het archief van het waterschap Brandsma's polder bij Ossenzijl*.

MARCELIS, T., 1986. *Inventaris van het archief van het heemraadschap des kwartiers van Vollenhove, (1803) 1804-1836*.

MARCELIS, T., 1986. *Inventaris van het archief van het waterschap De Binnenpolder aan het Noordeinde van Blankenham, (1831) 1843-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Barsbeker Binnenpolder (1787) 1838-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Blokzijler Uiterdijken, 1877-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Zuiderpolder nabij Blokzijl, 1878-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van de archieven van het waterschap De Baarlinger- en Noorderpolder (1883) 1887-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Wendeligerweiden (1900) 1901-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Blokzijler Buitenlanden (1941) 1954-1964.*

MARCELIS, T., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Barsbeker Uiterdijken (1926) 1927-1964.*

MARCELIS, T. J. N. M., 1983. *Inventaris van de archieven van de waterschappen, welke zijn opgenomen in het waterschap De Bovenvecht.*

MARCELIS, T. J. N. M., 1982. *Inventaris van de oude archieven van het waterschap Benoorden de Dedemsvaart.*

MARIS, A. J., 1947. *Eemnes. Rechtsgeschiedkundige ontwikkeling van gemeente en waterschap.* Utrecht.

Marsman-Slot, 1993. De waterschapsschouw rond de eeuwwisseling. *Scholtampt van Lochem . Tijdschrift van de Historische Vereniging Lochem-Laren*, 28, 26-9.

MARSMAN-SLOT, H. A. C., 1985. *Inventaris van het archief van het Waterschap van de Berkel 1882-1936.* Lochem.

MEINERS, N. S. L., VAN VUUREN, J. A., and SUIR, E. T., 1976. *Inventarissen van de archieven van de waterschappen Rijn en Dijk 1604-1969, Vechter- en Oudwulverbroek 1594-1969, Lee- en Rietsloot 1634-1969.* Utrecht.

MENSEMA, A. J., 1978. *Inventaris van de archieven van de marken in Overijssel, 1300-1942.* Zwolle.

MENTINK, G. J. and VAN OS, J., 1985. *Over-Betuwe. Geschiedenis van een polderland (1327-1977).* Zutphen.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 2007. *Amersfoort lag aan zee. Waterschapskroniek Vallei & Eem 1 (777-1616)*. Utrecht/Leusden: SPOU.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 2005. Het publieksbereik van waterschapsarchieven. *Nieuwsbulletin Felua*, 20, 50-7.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1999. *Verzamelde inventarissen van de archieven van de dijk- en polderbesturen onder Eemnes*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1998. *Verzamelde inventarissen van de archieven van de polders en waterschappen gelegen onder Bunschoten*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1998. *Verzamelde inventarissen van de archieven van de waterschappen gelegen op het Hoogland*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1998. *Verzamelde inventarissen van de archieven van het waterschap Beosten de Eem en de Plaatselijke commissie voor de ruilverkaveling beosten de Eem*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1997. *Inventaris van het archief van het hoogheemraadschap van de Bunschoter Veen- en Veldendijk (1601)1603-1942 met retroacta betreffende het beheer en onderhoud van de Veendijk en de schouw van de Veldendijk (1486) 1533-1603*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1997. *Verzamelde inventarissen van de archieven van de polders en waterschappen gelegen ten noorden van Hoogland*. Leusden.

MIJNSSEN-DUTILH, M., 1988. *Inventaris van het archief van het waterschap Beosten de Eem (1901) 1929-1972 (1978)*.

MIKKERS, J. M. C., 1983. *Inventaris van het gemeentearchief van Berlicum, 1811-1933*. Berlicum.

Ministerie van Landbouw, 1958. *Eerste Algemeen verslag van het bestuur van Waters en Bossen*. Ministerie van Waters en Bossen.

MOELKER, H. P. and WOLTERS, W., 1994. Bedijking en droogmaking van de "Drie Waterlandsche Meeren" tot aan de scheiding der gronden in 1628. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 3, 52-64.

MOORMAN VAN KAPPEN, O., 1997. Quelques remarques sur l'ancien droit des diques gueldrois. In: *L'Eau et le Droit: wateringues, la construction des digues et des polders: éléments de juridiction (16e-20e siècles): actes des Journées Internationales d'Histoire du Droit des pays flamands, picards et wallons, Dordrecht, 16-19 mai 1996*, ed. Anonymous, 79-95. Nijmegen: Gerard Noodt Instituut.

MOORMAN VAN KAPPEN, O., KORF, J., and BARON VAN VERSCHUER, O. W. A., 1977. *Tieler- en Bommelerwaarden 1327-1977*. Tiel.

- NEDERKOORN, J., 1997. De Zijper Kronieken van Dirck Adriaensz. Valcooch: een tijdgenoot verhaalt van de bedijkingen van de Zijpe in de zestiende eeuw. *Zijper Historie Bladen*, 15 (3), 3-63.
- NIEUWENHUIS, J. G. B., 1976. Inventaris van het archief van de polder Meeuw en Elft en Zalmlaat. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 157-61. Rotterdam.
- NIEUWENHUIS, J. G. B., 1976. Inventaris van het archief van de polder de Hooge en Lage Gorzen 1806-1930. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 131-7. Rotterdam.
- NIEUWENHUIS, J. G. B., 1967. Inventaris van het archief van de polder "De polders Pernis c.a." 1789-1965. In: *De archieven van de voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 73-83. Rotterdam.
- NIEUWENHUIS, J. G. B., 1962. *Inventaris van de archieven van de voormalige gemeenten Overschie en Schiebroek*.
- NOBEL, Arjan, 2007. Polderen in de polder? Consensus en conflict in een vroegmodern poldergebied. In: *Harmonie in Holland. Het poldermodel van 1500 tot nu*, eds. Dennis Bos, Maurits Ebben and Henk te Velde, 30-48. Amsterdam.
- NOORDEGRAAF, L., 2004. Droogmakerijen en bedijkingen in Noord Holland (16e-19e eeuw): financiën en economie. In: *Alkmaar, stad en regio: Alkmaar en omgeving in de Late Middeleeuwen en Vroegmoderne Tijd*, ed. J. Drewes, 51-64. Hilversum: Verloren.
- NOORDELOOS, P. and MORSINK, Joh, 1946. *Geschiedenis van den polder het Grootslag*. Heiloo.
- NOOTEN, N. F., 1879. *De Nederlandsche wetgeving op de waterschappen, dijk- en polderbesturen*. Schoonhoven.
- OBREEN, H. T., 1969. *Inventaris der archieven van Lemsterland en Lemstersluis*. Leeuwarden.
- OBREEN, H. T., 1956. *Dijkplicht en waterschappen aan Frieslands westkust*. Bolsward.
- OBREEN, H. T., DILLO, M., and BURGER, H., 1971. *Inventaris der archieven van het waterschap De Zeven Grietenijen en Stad Sloten*. Leeuwarden.
- OBREEN, H. T., 1980. *Der Vijfdeelen Zeedijken, Inventaris van de archieven*. Leeuwarden.
- Ouweneel-van Dam, B. C., 2002. Waterschappen de Nederwaard en de Overwaard. *Kwartaalblad Historische Vereniging West-Alblasserwaard*, 3, 19-24.



PAPING, R. F. J., 2001. De zijlschotregisters, dijkrollen, en registers van schouwbare objecten in Groningen tot circa 1800. In: *Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de Middeleeuwen en Ancien Régime*, Vol. 4, ed. G. A. M. van Syngel, 277-309. Den Haag

PETERS, L. C. M., 1999. *Inventarissen van de archieven van de waterschappen Sprengen, (1639) 1654-1974 (1975), Kockengen, (1556) 1639-1974 (1975) en Teckop, 1598-1974 (1975)*. Woerden: Streekarchief 'Rijnstreek'.

PLOMP, B. P., 1971. Unificatie waterschapsreglementering. Rapport van de Commissie Unificatie Waterschapsreglementering, ingesteld door de Studiekring van secretarissen en ontvangers van waterschappen.

POELSTRA, Th. J., 1967. Inventaris van het archief van de polder de Hille 1797-1901. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 43-52. Rotterdam.

POP-JANSEN, M. L. and STREEFKERK, C., 1994. Duizend en een dijkgraven: 800 jaar waterbeheer in Alkmaar. *Oud Alkmaar*, 18 (4), 1994.

POPKEN, J., 2003. *Inventaris van het archief van het waterschap Reiderzijlvest (1962) 1969-1991 (1999)*. Veendam.

POST, P., 2001. Aldus gedaan en vergaard: een verloren gewaand veldboek uit 1772 teruggekeerd. *Mededelingenblad van de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland*, 102, 18-22.

POSTMA, C., 1989. *Het hoogheemraadschap van Delfland in de Middeleeuwen 1289-1589*. Hilversum.

PRAK, Maarten, 2008. Polderland. *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 123 (1), 79-87.

PRINS, Y., 2003. Een polderbestuurder in de Beemster: hoofdingeland, heemraad en dijkgraaf Cornelis Fok (1873-1937). *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie*, 57, 193-218.

QUARLES VAN UFFORD, J., 1851. *Handleiding voor de vaststelling der nieuwe waterschapsreglementen*. 's-Gravenhage.

RAADSCHELDERS, J. C. N., 1992. Adequaat anticiperen: het Zeeuwse waterschapsbestel en haar invloed op de vormgeving van de waterbeheersing. *Zeeuws Tijdschrift*, 42, 51-7.

RAADSCHELDERS, J. C. N. and TOONEN, Theo A. J. (eds.), 1993. *Waterschappen in Nederland: een bestuurskundige verkenning van de institutionele ontwikkeling*. Hilversum: Verloren.

- RAMPERTI, M., 1967. Inventaris van het archief van de polder Charlois 1797-1967. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 15-42.
- REH, W., STEENBERGEN, C., and ATEN, D., 2005. *Zee van Land: de droogmakerij als atlas van de Hollandse landschapsarchitectuur*. Wormer: Stichting Uitgeverij Noord-Holland.
- REIJNDERS, W., 1982. *Inventaris van de archieven van de Noord-, Zuid-, Vijdtpolder onder Ossendrecht*. Ossendrecht.
- REM, J., 1999. De Krommenieër-Woudpolder. *Krommenieër Kroniek*, 15, 64-8.
- RENES, H., 1998. Op het water herwonnen: het droogmakerijenlandschap van de Beemster. *Historisch Geografisch Tijdschrift*, 16, 164-77.
- RENTING, H. J. F. S. et al. , 1954. *Inventaris van het oud-archief van het polderdistrict Bommelerwaard boven de Meidijk*.
- RENTING, R. A. D., 1962. *Inventaris der archieven van de voormalige gemeente Hillegersberg*. Rotterdam.
- RENTING, R. A. D., 1954. *Inventaris van het oud-archief van de dorpspolders van het polderdistrict Bommelerwaard boven de Meidijk (+ supplementen)*.
- REYNEVELD, D., 1994. De polder en molen van Oukoop: het octrooi van 1642. *Tijdschrift Historische Kring Breukelen*, 9, 222-36.
- RICHTER-VAN DEN BOOGAARD, Edith E., BOS, E. T. J., and DEN TEULING, Arnold J. M., 1991. *Archieven van waterschappen in overig Drenthe*. Inventarissen van de archieven van de waterschappen in Drenthe. Assen: Centraal reproductiebureau provincie Drenthe.
- RICHTER-VAN DEN BOOGAARD, Edith E., BOS, E. T. J., and DEN TEULING, Arnold J. M. , 1991. *Archieven van waterschappen in overig Drenthe*. Inventarissen van de archieven van de waterschappen in Drenthe. Assen: Centraal reproductiebureau provincie Drenthe.
- RICHTER-VAN DEN BOOGAARD, G. G., 1982. *Archieven van het waterschap Smilde*. Assen.
- RIJNSBURGER, J.P., DUIKER, P. F., and WINSEMIUS, J.D. (eds.), 1969. *Inventarissen van archieven van polders. Provinciale Inspectie van de Gemeente- en Waterschapsarchieven in Zuid-Holland*. 's-Gravenhage.
- RITMAN, A. W., 1999. *De dijken in het Noorderkwartier en een deel van het Zuiderkwartier in de zestiende eeuw*. Den Haag.
- RIUPASSA, D., 1989. *Inventaris van het archief van de Bennebroekerpolder (1653) 1752-1974*. Archieven van Bennebroek, Vol. 5. Haarlem.

ROELOFSEN, C. G. and COPPENS, E. C. (eds.), 1997. *L'Eau et le Droit: wateringues, la construction des digues et des polders: éléments de juridiction (16e-20e siècles): actes des Journées Internationales d'Histoire du Droit des pays flamands, picards et wallons, Dordrecht, 16-19 mai 1996*. Amsterdam : Gerard Noodt Instituut.

ROESSINGH, W. L. A., S.a. *Inventaris van het archief van het waterschap Baarland, 1625-1958*.

ROESSINGH, W. L. A., 1986. *Inventaris van het archief van de polder Heeren*.

ROESSINGH, W. L. A., 1975. Geschiedenis van de ambachtsheerlijkheid en polder Borssele. *Historisch jaarboek voor Zuid- en Noord-Beveland*, 1, 45-54.

ROESSINGH, W. L. A., 1969. *Inventaris Waterschap De Brede watering van Zuid-Beveland*.

ROESSINGH, W. L. A., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Maags 1810-1950*.

ROESSINGH, W. L. A., 1965. *Inventaris van het archief van de Jacobpolder*.

ROESSINGH, W. L. A., 1965. *Inventaris van het archief van het waterschap De Bathpolders*.

ROESSINGH, W. L. A., 1965. *Inventaris van het archief van het waterschap Hoedekenskerke 1679-1959*.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van het waterschap de Valkenissegeul 1879-1959*. Goes.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van De Buitenpolders-van-Nisse 1717-1959*. Goes.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van de calamiteuze polder Borssele 1715-1959*. Goes.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van de Emmanuelpolder 1875-1959*.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van de Mairepolder 1802-1859*.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van de Valkenissepolder 1841-1959*.

ROESSINGH, W. L. A., 1964. *Inventaris van het archief van het waterschap Krabbedijke 1956-1959*.

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van de Oostpolder onder de gemeente Krabbendijke 1780-1959*. Goes.

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van de Kreekrakpolder 1925-1959.*

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van de Karelpolder 1905-1959.*

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van de polder de Perponcher.*

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van de Stroodorpepolder 1911-1959.*

ROESSINGH, W. L. A., 1963. *Inventaris van het archief van het waterschap Nisse-Stelle.*

ROESSINGH, W. L. A., 1962. *Inventaris van het archief van het waterschap 's-Gravenpolder 1809-1958.*

ROESSINGH, W. L. A., 1962. *Inventaris van het waterschap Ooster-Zwake 1818-1958.*

ROESSINGH, W. L. A., 1962. *Inventaris van het archief van het waterschap Middel-Zwake 1833-1958.*

ROESSINGH, W. L. A., 1962. *Inventaris van het archief van het waterschap Goessche c.a. 1570-1958.*

ROESSINGH, W. L. A., 1960. *Inventaris van het archief van de Boonepolder 1808-1958.*

ROESSINGH, W. L. A. and ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Konings.*

ROSEVAL, R. W., 1976. Inventaris van het archief van de Gorzenpolder en de Hey 1839-1958. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 119-23. Rotterdam.

ROSEVAL, R. W., 1976. Inventaris van het archief van de polder Madroel. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 125-30. Rotterdam.

ROSEVAL, R. W., 1976. Inventaris van de archieven van de polders Oud- en Nieuw-Engeland 1791-1956. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 139-49. Rotterdam.

ROSEVAL, R. W., 1976. Inventaris van het archief van de Elderspolder 1862-1958. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 151-6. Rotterdam.

ROSEVAL, R. W., 1967. Inventaris van de archieven van de polders Deyffelsbroek 1827-1958, Langebakkersoord 1827-1956, Oud-Smalland 1856-1956 en Roozand c.a. 1810-1958. In: *De archieven van de voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 95-118. Rotterdam.

RUTTE, Reinout, 2008. Wording en vorm van de dorpen in de bedijkingen van Voorne-Putten en de Hoekse Waard (13<sup>e</sup>-17<sup>e</sup>-eeuw). *Historisch-Geografisch Tijdschrift*, 26, 53-66.

SCHAEPMAN, Ch. J. A. M., 1980. *Inventaris van het archief van de polder De Kersbergsche en Achthovensche Uiterwaarden*. 's-Gravenhage.

SCHEELE, J. M., 1984. *Inventaris van het archief van het waterschap De Elleboogse en Stompwijkse Verlaten onder de gemeenten Leidschendam en Zoetermeer 1870-1963, 1870-1963*. Leiden.

SCHENDELAAR, R., 2005. Het land van Den Helder 500 jaar geleden bedijkt. *Levend Verleden. Kwartaaluitgave Helderse Historische Vereniging*, 17, 96-100.

SCHEPEL, C. J. H., 1906. *Waterschapswetgeving*. Groningen.

SCHEVENHOVEN, P. F., 2004. Acht eeuwen waterschapsorganisatie in Rijnland. *Leids Jaarboekje*, 96, 222-50.

SCHILSTRA, J. J. et al., 1979. *De polder Oostzaan*. WormerveerR.:

SCHILSTRA, J. J., 1981. *De Heerhugowaard. De geschiedenis van de Huygenwaert*. Heerhugowaard.

SCHILSTRA, J. J., 1974. *In de ban van de dijk. De Westfriese Omringdijk*. Hoorn.

SCHILSTRA, J. J., 1971. *Schermerland. Mensen en molens, vroeger en nu*. Schagen.

SCHILSTRA, J. J., 1970. *Wie water deert. Het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland*. Wormerveer.

SCHILTHUIS, G. J. C., 1960. *Waterschapsrecht*. Alphen aan den Rijn.

SCHLÖSSER, J. C., VAN HOMBERGH, C. A. J., and STASSEN, J. J. M. M., 1983. *50 jaar waterschap rond de Geleenbeek*. Sittard.

SCHOLTE, M. C. P., 1980. Wat was er eerder: de dijk, de veenontginning of de polder. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 12, 1-9.

SCHÖLVINCK, P. C. M., 1986. *Die van Delff ende die van Delflant voor de Grote Raad 1471-1577. Processen uit het archief van de Grote Raad (Parlement) van Mechelen met betrekking tot instellingen en bewoners van Delft en Delfland*. Delft.

SCHOONE, F. A. M., 1977. *Inventaris der archieven van de voormalige gemeenten Pernis en Hoogvliet*. Rotterdam.

SCHOORL, H., 1981. Petten en de Hondsbosse zeewering in kaart, beeld en reconstructie (1466-1614). *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 13, 91-113.

SCHOUTE, C. R., 1994. Dijken en dijkrecht van de Krimpenerwaard voor 1430. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 3, 65-84.

SCHREINER, J., 1995. *Der Schauzwang auf Deich und Schleuse. 'Die dwanck op den dijck ind sluese'. Die Entwicklung der Deichschau an unteren Niederrhein vom Spätmittelalter bis zur Mitte des 17. Jahrhunderts.* Bielefeld.

SCHREINER, J., 1995. Ein Grenzfall im Grenzland: das Deichrecht der Deichschau Liemers. *Bijdragen en mededelingen Vereniging Gelre*, 86, 6-34.

SCHROOR, M., 2000. *Van Middellzee tot Bildt. Landaanwinning in Fryslân in de Middeleeuwen en de vroegmoderne tijd.* Abcoude.

SCHROOR, M., 1995. *Wotter: waterstaat en waterschappen in de provincie Groningen 1850-1995.* Groningen.

SCHUITEMAKER, P., 1900. *Hollands Noorderkwartier met betrekking tot zijn waterstaat. Schetsen van eenige belangrijke waterschappen in Noord-Holland ten dienste van het onderwijs en van gemeente- en waterschapsbesturen.* Amsterdam.

SCHULTZ, E., 1992. *Waterbeheersing van de Nederlandse droogmakerijen.* Almere.

SIAHAYA, F. J., 1967. Inventaris van het archief van de polder Katendrecht 1798 - 1901. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. R. A. D. Renting, 5-14. Rotterdam,

SIEMENS, B. W., 1974. *Dijkrechten en zijlvesten.* Groningen.

SLAATS, K., 2002. *Water in de Gelderse Vallei en het Eemland.* Barneveld-Leusden.

SLOOF, J. H. M., 1999. *De oudste bestuursregisters van het Hoogheemraadschap van Rijnland (1444-1520): regesten van de handelingen van dijkgraaf en hoogheemraden.* Leiden: Hoogheemraadschap van Rijnland.

SLOOF, J. H. M., 1995. Waterstaat van Zoeterwoude. *Suetan. Kwartaaluitgave van de stichting "Oud Zoeterwoude"*, 95, 29-44.

SLOOS, A. R., 1858. *De geschiedenis der inpoldering en bebouwing van Waard en Groet in Noord-Holland, voorzien van eene kaart van den polder.* Amsterdam.

SMEETS, H. F. J., 1929. *Inventarissen van de Archieven der Provinciale Griffie van Noord-Brabant voor zover deze in het Griffiegebouw worden bewaard.* 's-Hertogenbosch.

SMEETS, H. F. J., 1926-1929. *Inventaris der archieven van het Waterschap de Hooge en Lage Inlagen.* 's-Hertogenbosch.

SMIT, W. G. F., 2004. *Inventaris van het archief van de Waterkering van de calamiteuze Suzannapolder 1878-1977*. Goes.

SMITZ, I. , 1938. *Inventaris van het archief van de Blijkpolder*.

SMITZ, I. , 1938. *Inventaris van het archief van de Horn- en Kuyerpolder*.

SMITZ, I. , 1938. *Inventaris van het archief van de Spiegelpolder*.

SOENS, T. and THOEN, E. (red.), 2001. . *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis, Tussen politiek, economie en ecologie: Waterbeheer in het verleden (Special Issue)*. Gent: Academia Press.

SOENS, Tim, 2009. *De spade in de dijk. Waterbeheer en rurale samenleving in de Vlaamse kustvlakte (1280-1580)*. Gent.

SOENS, Tim, 2008. De drassige schaduw van de gouden eeuw. Historisch-ecologische reflecties over wateroverlast en economische transformatie in *ancien régime* Rijnland. *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 123 (1), 88-101.

SOENS, Tim, 2006. *Waterbeheer in een veranderende samenleving. Een ecologische, sociaal-economische en politiek-institutionele studie van de watering in het Vlaamse kustgebied tijdens de overgang van de middeleeuwen naar de moderne tijden. Testregio: het Brugse Vrije*. PhD dissertation. Ghent University.

SOENS, Tim, 2006. Polders zonder poldermodel? Een onderzoek naar de rol van inspraak en overleg in de waterstaat van de laatmiddeleeuwse Vlaamse kustvlakte 1250-1600. *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis*, 3, 3-36.

SOENS, Tim, 2005. Explaining deficiencies of water management in late medieval Flemish coastal plain, 13th-16th centuries. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis; Interactions between water management, the environment and the economy in the North Sea area, c. 1000-1850*, ed. H. Greefs and M. 't Hart, 35-61. Gent: Academia Press.

SOENS, Tim, 2001. Het waterschap en de mythe van democratie in het Ancien Régime. Het voorbeeld van de Vlaamse kustvlakte in de late middeleeuwen. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis, Tussen politiek, economie en ecologie: Waterbeheer in het verleden (Special Issue)*, ed. T. Soens and E. Thoen, 39-55. Gent: Academia Press.

SPEK, Th., ZEILER, F. D., and RAAP, E., 1996. *Van de Hunnepe tot de zee. De geschiedenis van het Waterschap Salland*. Kampen.

SPIERINGS, C. N., 1998. *De waterkeringszorg in de Alblasserwaard en de vijfheerenlanden*. Leiden.

SPIERINGS, Cor and HOFMAN, Pieter-Jan, 2003. Samenwerkende sparringpartners. De verhouding tussen provincie en polder door de eeuwen heen. In: *Ingelanden als uitbaters. Sociaal-economische studies naar Oud- en Nieuw-Reijerwaard, een polder op een Zuid-Hollands eiland*, ed. B. Wouda, 177-204. Barendrecht/Hilversum.

SPIJKERS, J. A. C. M. and A.P.A.M., 1980. *Inventaris van het archief van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Bovendams*. Utrech.:

SPRONG, A., 1958. *Inventaris van de polder Heukelum*.

STAPEL, A., 1992. *Verzamel-inventaris van de archieven van de waterschappen, die per 1 januari 1980 zijn opgegaan in het waterschap Leidse Rijn, 1385-1980*.

STEEL, M. and VANDEVEIRE, J., 1951. Afwateringsproblemen te Eeklo zeshonderd jaar geleden. *Jaarboek "Appeltjes van het Meetjesland"* 3, 131-7.

STOL, T., 1997. Waterstaatkundige veranderingen in de Gelderse Vallei in de eerste helft van de 18e eeuw. In: *De kerk en de Nederlanden: archieven, instellingen, samenleving: aangeboden aan prof.dr. C. Dekker bij zijn afscheid als rijksarchivaris en als hoogleraar in de archiefwetenschap alsmede de paleografie van de 14e tot en met de 17e eeuw aan de Universiteit van Amsterdam*, ed. E. S. C. Erkelens-Buttinger, 326-38. Hilversum: Verloren.

STOL, T., 1994. Schaalvergroting in de polders in Amstelland in de 17e en 18e eeuw. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 3, 13-21.

STOL, T., 1993. *Wassend water, dalend land: geschiedenis van Nederland en het water*. Utrecht/Antwerpen: Kosmos/Z&K Uitgevers.

STOL, T., 1992. *De veenkolonie Veenedaal. Turfwinning en waterstaat in het zuiden van de Gelderse Vallei*. Zutphen.

STORM VAN LEEUWEN, J. A., 1985. *Van oude Rijn tot Leidse Rijn. De afwatering van de gronden in en rondom Vleuten-De Meern in de loop der tijden*. Vleuten-De Meern.

STRATINGH, G. A. and VENEMA, G. A., 1855. *De Dollard. Geschied-, aardrijks-, en natuurkundige beschrijving van dezen boezem der Eems*. Groningen.

STREEFKERK, C., 1996. Haarlem in de Hondsbossche: de rol van het stadsbestuur van Haarlem in het Hoogheemraadschap van de Hondsbossche en Duinen tot Petten, ca 1388-1873. In: *Hart voor Haarlem: liber amicorum voor Jaap Temminck*, eds. Hans Brokken, Florence Koorn and Ab van der Steur, 101-12. Haarlem: Schuyt & Co.

STREEFKERK, C., 1995. Oosterzij en Westerszij: de waterschappen. In: *Heiloo voor en na Willibrord: opstellen over de geschiedenis van Heiloo*, ed. C. Streefkerk, 65-76. Heiloo: Gemeente Heiloo.



STREEFKERK, C., 1991. Het lijk in de dijk: strafrecht in waterstaatsaangelegenheden (in het bijzonder in Holland). In: *Misdaad, zoen en straf: aspecten van de middeleeuwse strafrechtsgeschiedenis in de Nederlanden*, eds. H. A. Diederiks and H. W. Roodenburg, 26-36. Hilversum: Verloren.

STREEFLAND, J. H., DUINKER, P. F., and VERBOOM, T. (eds.), 1966-1967. *Inventarissen van polders. Provinciale Inspectie van de Gemeente- en Waterschapsarchieven in Zuid-Holland*. 's-Gravenhage.

SUIR, E. T., 1976. *Inventaris van de archieven van de waterschappen en de polders onder Wijk bij Duurstede*.

SYBENGA, S., 1926. *Dijk- en waterschapsrecht in Groningen*. Assen: Torenlaan.

'T HART, M., 1994. Een boerenopstand op Walcheren: de strijd om het waterschap 1655-1657. *Tijdschrift voor sociale geschiedenis*, 20, 265-81.

TEBRAKE, W. H., 1984. *Medieval frontier. Culture and ecology in Rijnland*. College Station.

TEIXEIRA DE MATTOS, L. F., 1906-1961. *De waterkeeringen, waterschappen en polders van Zuid-Holland*. 's-Gravenhage.

TEN BOOM, H. and WOELDERINK, B., 1976. *Inventaris van het oud archief van de stad Rotterdam, 1340-1813*. Rotterdam: Gemeentelijke Archiefdienst Rotterdam.

TEN CATE, H. C. A., 1996. *Vindplaatsen van de archieven van de Noordhollandse polders en waterschappen*.

TEN HORN-VAN NISPEN, M., 2001. Rijkswaterstaat en de waterschappen, Het poldermodel in Vreeswijk. In: *Zoals ook de zee zich terugtrekt en leegte achterlaat: vriendenbundel Pieter de Wilde*, ed. A. van Heezik, 79;88;204-5. Den Haag: HNT historische producties.

TER HAAR, G. and POLHUIS, P. L., 2004. *De loop van het Friese water: geschiedenis van het waterbeheer en de waterschappen in Friesland*. Franeker.

TER STEGE, J. and BOERS, C., 1973. *De strijd om en tegen het water in de Dongeradelen*. Dokkum:

TE VAARWERK, B. H. M., 1997. *De Berkel en haar Waterschap: een bijdrage aan de geschiedenis van de Afdelingen van het Waterschap van de Berkel 1882-1950*. Old Ni-js. Kroniek van Eibergen, Beltrum, Rekken en Zwolle, 30. Eibergen.

TERPSTRA, P. and OBREEN, H. T., 1980. *Waterschap Westergo's IJsselmeerdijken*. Workum.

THIJSSSEN, W. and TIMMERMAN, G., 1996. *Van de Prins geen kwaad. Jubileumboek 150 jaar Prins Hendrikpolder*. Texel.

- THIJSSSEN, W. C., 2003. *Abraham Bluzé (1657-1720), kastelein, secretaris, rentmeester en landmeter van de Hondsbossche, baljuw en schout van Petten*. Purmerend: Kring van 'Vrienden van de Hondsbossche'.
- THURKOW, A. J., 1997. Droogmakerijen in Nederland tot 1850: een onzeker avontuur. *Geografie*, 6 (6), 28-32.
- THURKOW, A. J., 1992. De Friese en Noordhollandse droogmakerijen: een vergelijking. In: *Strijd tegen het water: het beheer van land en water in het Zuiderzeegebied*, eds. J. J. M. M. Beenakker and H. S. Danner, 63; 74; 104; 106-7. Zutphen: Walburg Pers.
- THURKOW, A. J., 1991. De overheid en het landschap in de droogmakerijen van de 16de tot en met de 19de eeuw. *Historisch-Geografisch Tijdschrift*, 9, 49-56.
- THURKOW, A. J., 1990. De droogmakerij van Bleiswijk en Hillegersberg, een opmerkelijke onderneming. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 22, 33-54.
- THURKOW, A. J., 1985. Zevenambachtspolder of Nieuwkoopse Droogmakerij. Een negentiende-eeuws staatsproject van formaat. *Geografisch Tijdschrift. Nieuwe reeks*, 10, 318-31.
- TIEMENS, E. D., 1998. Jhr.ir. J.W.M. van de Poll, dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder 1860-1894. *Meer-Historie*, 26 (2), 5-8.
- TIEMENS, E. D., 1998. Jhr.mr. D.T. Gevers van Endegeest, voorzitter van de commissie van Beheer en Toezicht over de droogmaking van het Haarlemmermeer 1840-1858. *Meer-Historie*, 26 (3), 10-3.
- TIMMER, R. D., 2002. Uit een oud polderboek. *Mededelingen van de Historische Kring West-Betuwe*, 30 (3), 12-8.
- TIMMERMAN, G., 1991. *Inventaris van het archief van de polder Nieuw-Bonaventura, Mookhoek en Trekdam, 1572-1974, gelegen onder Strijen, 's-Gravendeel, Puttershoek en Maasdam*. Klaaswaal:
- TIMMERMAN, G., 1985. *Inventaris van de archieven van de polder Het Oudeland van Strijen en Oud-Bonaventura, 1436-1975*. Klaaswaal.
- TIMMERMAN, G., 1985. *Inventaris van het archief van het waterschap De Dordtse Dijkkring, gelegen onder de gemeenten Dordrecht en Dubbeldam, 1955-1969*. Klaaswaal.
- TIMMERMAN, G., 1983. *Inventaris van de archieven van het waterschap De Grootte Waard I. Waterschap voor de Kil- en Wachtdijken, 1895-1897*. Klaaswaal.
- TIMMERMAN, G., 1983. *Inventaris van de archieven van het waterschap De Grootte Waard. II Waterschap De Oosthoeksche Dijken, 1898-1935*. Klaaswaal.

TIMMERMAN, G., 1983. *Inventarissen van archieven van het waterschap De Grootte Waard, III Waterschap de Bosschependijk, 1919-1935*. Klaaswaal.

TIMMERMAN, G., 1982. *Inventaris van het archief van de polder De Oost- en West-Zomerlanden gelegen in de gemeenten Heinenoord, Mijnsheerenland en Puttershoek, alsmede dat van de Buitengronden, gelegen voor de polder, 1369-1974*. Klaaswaal.

TIMMERMAN, G., 1980. *Inventaris van het archief van de polder Het Nieuweland van Puttershoek*. Klaaswaal.

TOLLE, Carina, 2010. Tweedracht maakt zacht. Conflicten binnen een Fries waterschap (1533-1573). *Leidschrift Historisch Tijdschrift*, 25 (2), 41-57.

TOUISSAINT, Bert, 2009. Eerbiedwaardig of uit de tijd? De positie van de waterschappen tussen 1795 en 1870. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 18, 40-50.

TOUISSAINT, Bert, 2005. The Dutch-Flemish role in reclamation projects in France. In: *Polder pioneers. The influence of Dutch engineers on water management in Europe, 1600-2000*, Nederlandse geografische studies, 338. eds. H. S. Danner et al., 121-49. Utrecht: Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap / Universiteit Utrecht, Faculteit Geowetenschappen.

TOUSSAINT, B., 2003. Met subtiliteit en zoetheid: een overzicht van elf eeuwen Nederlands waterbeheer. *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie*, 57, 5-51.

UIL, H., 1996. Polder- en waterschapsbesturen op Schouwen-Duiveland: van diversiteit naar eenheid. *Kroniek van het land van de zeemeermin (Schouwen-Duiveland)*, 21, 7-44.

UMMELS-HOEKSTRA, K. and TIEMENS, E. D., 2002. *Droogmaken droog houden: Haarlemmermeerpolder 1852-2002*. Hoofddorp: Waterschap Groot-Haarlemmermeer.

VAN AGT, A. L. G. M., 1962. *Inventaris van het archief van de polder van Empel en Meerwijk*.

VAN AMERSFOORT, H. N. v. , 1939. *Inventaris van het archief van de Stichtsch Ankeveensche polder*.

VAN AMSTEL-HORÁK, M. H. V., 1994. Paulus Buys en het Hoogheemraadschap van Rijnland. *Leids jaarboekje*, 86, 34-49.

VAN AMSTEL-HORÁK, M. H. V., 2001. De morgenboeken van Rijnland. In: *Bronnen betreffende de registratie van onroerend goed in de Middeleeuwen en Ancien Régime*, Vol. 4, ed. G. A. M. Synghel, 235-74. Den Haag

VAN AMSTEL-HORÁK, M. H. V., 1996. Het akkoord van 1595 van het hoogheemraadschap van Rijnland. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift* 28, 117-38.

VAN AMSTEL-HORÁK, M. H. V. and LOMBARTS, R. W. G., 1992. *Regestenboek van het hoogheemraadschap van Rijnland april 1253-oktober 1814*. Leiden.

VAN ANSWAARDEN, R., 1992. De lasten van 'het Hondsbossche' in de oude jurisprudentie. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 1, 59-69.

VAN ANSWAARDEN, R., 1991. Het dijkgraafschap van Medemblik in het geding: Holland als rechtsstaat anno 1509. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 23, 144-62.

VAN BEMMEL, A. A. B., 2009. *De Lekdijk van Amerongen naar Vreeswijk: negen eeuwen bescherming van Utrecht en Holland*. Hilversum: Verloren.

VAN BEMMEL, A., 1996. *De Kromme Rijn. Waterstaat, onderhoud en gebruik vanaf 1600*. Houten.

VAN BOMMEL, H., 1976?. *Archieven van de Provinciale Waterstaat Overijssel 1834-1920*. Zwolle: Provinciaal bestuur.

VAN BREE, G. W. G., 1969. *Inventaris der archieven van het heemraadschap van de Mark en Dintel*. Oud-Gastel: Heemraadschap van de Mark en Dintel.

VAN BREE, G. W. G. and VAN DONSCHOT, G. J., 1969-1976. *De oude archieven van het waterschap De Striene*.

VAN BUIJTENEN, M. P., 1944. *De Leppa. Een rechtshistorisch-waterstaatkundige bijdrage*. Dokkum.

VAN BUIJTENEN, M. P. and OBREEN, H. T., 1956. *Westergo's IJsselmeerdijken*. Bolsward.

VAN BUIJTENEN, M. P. and OBREEN, H. T., 1956. *Westergo's IJsselmeerdijken*. Bolsward.

VAN CRUYNINGEN, Piet, 2005. Profits and risks in drainage projects in Staats-Vlaanderen, ca. 1590-1665. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis*, ed. Anonymous, 123-42.

VAN CRUYNINGEN, Piet. *Property rights, social structures and sustainability of drained areas along the North Sea coast, sixteenth-eighteenth centuries. Comparative Rural History of the North Sea Area*.

VAN DAM, P. J. E. M., 2004. De nieuwe waterstaatsgeschiedenis: interactie tussen mens en natuur in Holland. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 36, 128-41.

VAN DAM, P. J. E. M., 2002. Maakbaarheid en Nieuwe Natuur, 1000-2000, De dynamische geschiedenis van het Hollandse veenweidegebied. *NEHA-Jaarboek*, 65, 13-31.

VAN DAM, P. J. E. M., 1998. *Vissen in veenmeren: de sluisvisserij op aal tussen Haarlem en Amsterdam en de ecologische transformatie in Rijnland 1440-1530*. Hilversum: Verloren.

VAN DAM, Petra J. E. M., 2003. Schijven en beuken balken. Een sociaal-ecologische transformatie in de Riederwaard. In: *Sociaal-economische studies naar Oud- en Nieuw-Reijerwaard, een polder op een Zuid-Hollands eiland*, ed. B. Wouda, 11-43. Barendrecht/Hilversum.

VAN DAM, Petra J. E. M and VAN TIELHOF, Milja 2008. Repliek: De nieuwe waterstaatsgeschiedenis. *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 123 (1), 102-12.

VAN DE MORTEL, J. P. M., 1983. *Inventaris van het Ambacht Veen, 1680-1811 (1927)*.

VAN DE STREEK, H., 1991. *Van zeepolders tot waterschap. Aspecten van de geschiedenis van het waterbeheer op de Noord-Veluwe*. Elburg.

VAN DE VEN, G.P. et al., 1986. *Atlas van Nederland in 20 delen. Deel 15: Water*. 's-Gravenhage: Rijks Geologische Dienst.

VAN DE VEN, A. J., *De oude archieven van de gemeente Elburg en van de Zeepolder Oosterwolde*.

VAN DE VEN, G. P., 2006. De dijkzorg in Overijssel 1800-1880. In: *Weids water. Opstellen over waterrecht ter ere van het afscheid van Alfred van Hall als bijzonder hoogleraar Waterstaats- en Waterschapsrecht aan de Universiteit Utrecht wegens het Schilthuisfonds*, eds. Th. G. Drupsteen, H. J. M. Havekes and H. F. M. W. Rijswijk, 37-70. Den Haag.

VAN DE VEN, G. P., 2004. *Manmade Lowlands. History of water management and land reclamation in the Netherlands*. Utrecht.

VAN DE VEN, G. P., 2004. *Mensen in een waard vol wind en water: de geschiedenis van de waterhuishouding in de Krimpenerwaard*. Hilversum: Verloren.

VAN DE VEN, G. P., 2003 (5). *Leefbaar laagland: geschiedenis van de waterbeheersing en landaanwinning in Nederland*. Utrecht: Matrijs.

VAN DE VEN, G. P., 1991. *Doorbraak in West-Brabant; een halve eeuw waterkeringszorg*. Breda.

VAN DE VEN, G. P., 1976. *Aan de wieg van Rijkswaterstaat. Wordingsgeschiedenis van het Pannerdens Kanaal*. Zutphen.

VAN DE VEN, G., 2003. Rijnland en Woerden. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 12, 59-68.

VAN DE VEN, G., 2001. Veenontginning en droogmakingen in de bebouwde kom van Amsterdam. In: *Zoals ook zee zich terugtrekt en leegte achterlaat: vriendenbundel Pieter de Wilde*, ed. A. van Heezik, 89-101. Den Haag: HNT historische producties.

VAN DEN BERGE, A. P., BAKKER, G. J., and KIENHUIS, J. H. M. (eds.), 1987. *Waterschapspeilingen. Opstellen ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Unie van Waterschappen*. 's-Gravenhage: Unie van Waterschappen.

VAN DEN BROEK, C. M. P. F., 1984. *Inventaris van de archivalia betreffende het waterstaatsbeheer van de gerechten Lopik, Lopikerkapel en Zevenhoven, 1532-1811 en van het archief van het waterschap Lopik, Lopikerkapel en Zevenhoven, 1811-1973*. Inventarisreeks / Rijksarchief Utrecht, Vol. 40. Utrecht: Rijksarchief.

VAN DEN HOEK, J. A., 1973. *Inventaris van het archief van de Kleine Cronesteinsche of Knotterpolder onder de gemeente Zoeterwoude, 1660-1968*. Leiden.

VAN DEN HOEK, J. A., 1973. *Inventaris van het archief van de Room- of Meerburgerpolder onder de gemeenten Leiden en Zoeterwoude, 1701-1969*. Leiden: Hoogheemraadschap van Rijnland.

VAN DEN HOEK, J. A., 1972. *Inventaris van het archief van de Buitendijksche Oosterpolder, onder de gemeenten Nieuwveen en Mijdrecht, 1838-1965*. Leiden.

VAN DEN HONERT THZ, J., 1842. *Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetgeving betrekkelijk de magt der hooge en andere heemraadschappen, dijk- en polderbesturen enz.* Amsterdam: C.G. Sulpke en Gebroeders Diederichs.

VAN DEN NOORT, J., 2003. *De hand in eigen boezem. Waterkwaliteit in het Hoogheemraadschap van Delfland 1888-2003*. Delft.

VAN DEN NOORT, Jan, 2009. *Langs de rand van het zand. Waterstaatsgeschiedenis van de Brabantse Delta*. Breda.

VAN DE PANNE-VAN DEURZEN, C. Y. H. M., 1982. *Inventaris van het archief van Nieuwer-Amstel 1601-1911*. Amstelveen.

VAN DER AALST, T. T. A. B. M., 1994. *Inventaris van het archief van het waterschap Oudland van Altena*. Woudrichem: Waterschap Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch.

VAN DER AALST, T. T. A. B. M., 1979. *Inventaris van het Archief van het waterschap De Uiterwaarden onder Andel, Giessen en Rijswijk*.

VAN DER AALST, T. T. A. B. M., 1976. *Inventaris van de archieven van het waterschap St. Philipsland, 1715-1968*.

VAN DER AALST, T. T. A. B. M., 1976. *Inventaris van de archieven van de polders van Sint-Philipsland*.

VAN DER AALST, T. T. A. B. M., BRAND, P. J., and ZUURDEEG, J. P. B., 1979. *Gebundelde inventarissen van de oude archieven van het waterschap Hulster Ambacht, 1609-1972*. Gebundelde inventarissen. Hulst: Waterschap Hulster Ambacht.

VAN DER FLIER, G., 1946. *Het hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier 1920-1945*. Wormerveer.

VAN DER GOUW, J. L., 1992. De schouw van Overschie in 1602. *Verslagen en mededelingen Stichting tot Uitgaaf der Bronnen van het Oud-vaderlandse recht*, nieuwe reeks, 7, 7-41.

VAN DER GOUW, J. L., 1987. De oudste oorkonden van het hoogheemraadschap van Delfland en hun betekenis. In: *Ter recognitie. Opstellen aangeboden aan prof. mr. H. van der Linden bij zijn afscheid als hoogleraar in de Nederlandse rechtsgeschiedenis aan de Vrije Universiteit*, ed. Anonymous, 155-91. Hilversum.

VAN DER GOUW, J. L., 1982. Het dijkcollege van de Zwijndrechtse waard in 1568. *Verslagen en mededelingen - Stichting tot Uitgaaf der Bronnen van het Oud-vaderlandse Recht*, Nieuwe reeks 3, 31-86.

VAN DER GOUW, J. L. (ed.), 1981. *Het oudste keurboekje van het hoogheemraadschap van Delfland ca. 1440-1445*. Alphen aan den Rijn.

VAN DER GOUW, J. L., 1971. Morgen-morgensgelijk. Dijkplicht in Hendrik Ido-Ambacht en Schildmanskinderenambacht anno 1470. *Verslagen en mededelingen Vereniging tot Uitgaaf der bronnen van het oud-vaderlandsche regt*, XIII, 491-522.

VAN DER GOUW, J. L., 1967. *De ring van Putten. Onderzoekingen over een hoogheemraadschap in het Deltagebied*. 's-Gravenhage.

VAN DER HAM, Willem (ed.), 2004. *Hoge dijken, diepe gronden. Land en water tussen Rotterdam en Gouda. Een geschiedenis van Schieland*. Utrecht.

VAN DER HAM, W., 2003. *De Grote Waard: geschiedenis van een Hollands landschap*. Rotterdam: Uitgeverij 010.

VAN DER HAM, Willem, 2009. *Hollandse polders*. Amsterdam.

VAN DER HEIDE, G. D., 1992. Dijken in de strijd tegen het water. In: *Strijd tegen het water: het beheer van land en water in het Zuiderzeegebied*, eds. J. J. M. M. Beenakker and H. S. Danner, 75;88;107. Zutphen: Walburg Pers.

VAN DER LINDEN, H. v. d., 1990. Oorsprong en oudste ontwikkeling van het Hoogheemraadschap van Rijnland. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 22, 129-49.

VAN DER LINDEN, H. v. d., 1982. Een nieuwe overheidsinstelling: het waterschap circa 1100-1400. *Algemene geschiedenis der Nederlanden*, 3, 60-76.

VAN DER LINDEN, H., 1982. Het platteland in het Noordwesten met nadruk op de occupatie circa 1000-1300. *Algemene geschiedenis der Nederlanden*, 2, 48-82.

VAN DER LINDEN, H., 1977. Zeventuig. De middeleeuwse oorsprong van ons moderne waterschapsrecht in zeven exempels. In: *Waterschapschouw. Opstellen geschreven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Unie van Waterschappen*, eds. F. J. Kranenburg, L. J. de Ruyter and J. H. M. Kienhuis, 23-60. Deventer.

VAN DER LINDEN, H., 1971. *De Zwammerdam*. Leiden.

VAN DER LINDEN, H., 1956. *De cope. Bijdrage tot de rechtsgeschiedenis van de openlegging der Hollands-Utrechtse laagvlakte*. Assen.

VAN DER PIJL, J. C., 1995. *Bedijking van de polders Burgernieuwland en Waalenburg op Texel*. Den Burg.

VAN DER POLS, K., 1978. *De Alexanderpolder drooggemalen*. Schiedam.

VAN DER STEUR, P. J. P. and VAN DER STEUR-DE BRAUW, A. E., 1929. *Aanteekeningen op de verzameling van wetten, decreten, besluiten, tractaten en andere bescheiden betreffende den waterstaat in Nederland*. 's-Gravenhage.

VAN DER WERFF, E., 1991. De Schagerkogge: 100 jaar waterstaatsgeschiedenis (1650-1750). *West-Frieslands Oud en Nieuw. Jaarboek van het historisch genootschap "Oud West-Friesland"*, 58, 46-60.

VAN DER WERFF, H., 1932. *Inventaris van het oud-archief van de dijksbeken van Berkel en Poederoyen*. S.l.: S.n.

VAN DIJK, B. M., 1996. De Noord- en Zuidpolder beoosten Muiden. *Tussen Vecht en Eem*, 14, 93-7.

VAN DIJK, B. M., 1992. *Inventaris van de archieven van het heemraadschap Bijlmermeer, 1622-1966*. Reeks archieftoegangen Amstel en Vecht; nr. 1. Amstelveen: Hoogheemraadschap Amstel en Vecht.

VAN DIJK, B., 1992. Leeghwater en de Bijlmermeer. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 1, 70-5.

VAN DIJK, B., 1991. Waterschapsarchieven rond Amstelveen. *Amstel Mare. Tijdschrift van de Vereniging Historisch Amstelveen*, 2 (4), 2-4.

VAN DIJK, M., 1994. Polder de Ronde Hoep. *Speuren en ontdekken in de historie van Ouder-Amstel*, 10 (1), 5-12.



VAN DIJK, M., 1993. De polder De Ronde Hoep. *Speuren en ontdekken in de historie van Ouder-Amstel*, 9 (4), 12-7.

VAN DIJK, M., 1992. De polder Groot-Duivendrecht. *Speuren en ontdekken in de historie van Ouder-Amstel*, 8 (1), 17-21.

VAN EMBDEN, A. M., 1927. Het oud archief van het waterschap Groede en Baarst. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 50 (2), 581-614.

VAN HALL, A. et al. (red), 1997. *Waterbeheerswetgeving*. Lelystad.

VAN HALL, A., 1997. Dijkzorg, een continuüm en opmaat tot geïntegreerd waterbeheer: beschouwingen naar aanleiding van de geschiedenis van een waterschap. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 6, 8-18.

VAN HALL, A., DRUPSTEEN, Th. G., and HAVEKES, H. J. M., (red), 1999. *De staat van water. Opstellen over juridische, technische, financiële en politiek-bestuurlijke aspecten van waterbeheer*. Lelystad.

VAN HAM, W. A., 1996. Polders en waterschappen. In: *Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795: een institutionele handleiding*, eds. W. A. van Ham, J. G. M. Sanders, and J. Vriens, 190-213. 's-Hertogenbosch/Hilversum.

VAN HAM, W. A., 1967. *Het archief van het waterschap "De Emiliapolder"*.

VAN HAM, W. A., 1967. *Het archief van het waterschap "De polders van Nieuw-Vosmeer"*.

VAN HAM, W. A., 1954. *De archieven van het waterschap de "Emiliapolder" III Gedeponeerde archieven: Archief van het waterschap de gecombineerde buitengronden van Drimmelen en Geertruidenberg*.

VAN HASSELT, L., 1896. Inventaris van het oud-archief van het waterschap Heeswijk, 1884. *Verslag*, bijl. 2, nr. 13.

VAN HEEL, Casper J. and DE RAAT-GILJAM, A. J., 1980. *Inventaris van de oude archieven van de gemeenten IJsselham, Hardenberg, Wijhe, IJsselmuiden en Stad-Delden*. Assen.

VAN HEEZIK, A., 1998. 'Subsidiën of andere beneficiën uit de publieke schatkist'. *Een verkennend onderzoek naar de betekenis van het subsidie-instrument voor de waterstaatszorg in Nederland in de negentiende en twintigste eeuw*. Rijkswaterstaatsserie, Vol. 60. 's-Gravenhage.

VAN HEEZIK, A., 1998. Subsidiën of andere beneficiën uit de publieke schatkist: subsidieverlening voor de waterstaatszorg in de negentiende en twintigste eeuw. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 7, 63-74.

VAN HEININGEN, A. J., 1966. *Inventaris van het archief van de polder Frederica 1849-1959*. [Goes].

VAN HEININGEN, H., 1971. *Tussen Maas en Waal. 650 jaar geschiedenis van mensen en water*. Zutphen.

VAN HEKELEN, F. E., 2000. *De polder Jannezand 1805-2000: twee eeuwen familiebezit*. Amsterdam.

VAN HENGST, J. A., VAN ITTERSUM, F. A. R. A., and GEUZE, A. H., 1900-1978. *De Lekdijk Benedendams en de IJsseldam. Geschiedenis van dit hoogheemraadschap vanaf de vroegste tijd tot in de tweede helft der negentiende eeuw*. 's-Gravenhage.

VAN HINSBERGEN, Ph. J. C. G., 1954. *Geschiedenis en inventaris van het archief van de polder Nieuwkoop en Noorden*. Nieuwkoop.

VAN IJSSELDIJK, W. E. P., 1976. *Gebundelde inventarissen van de oude archieven der waterkeringen: calamiteuze polders Oud-Kempenshofstede- en Moggershil; calamiteuze Suzannapolder*.

VAN IJSSELDIJK, W. E. P., 1974. *Gebundelde inventarissen van de oude archieven van het waterschap Tholen*.

VAN ITERSON, R. A., 1988. *Inventaris van de archieven van de Duivenvoordse-Veenzijdse polder onder de gemeenten Voorschoten, Wassenaar en Leidschendam*. Leiden.

VAN ITERSON, R. A., 1976. *Inventaris van het archief van de Noordeind- en Geerpolder onder de gemeenten Ter Aar en Leimuiden, 1591-1972*. Leiden.

VAN KALVEEN, C. A., 2002. De oprichting van het waterschap 'De Amerongse Bovenpolder' in 1439. *Pro Memoria. Bijdragen tot de rechtsgeschiedenis der Nederlanden*, 4, 256-65.

VAN KOOIJ, F., 1997. De Buitendijkse Buitenveldersche Polder en het Scheepshol. *Amstel Mare. Tijdschrift van de Vereniging Historisch Amstelveen*, 8 (1), 14-23.

VAN KOOIJ, F., 1995. De Binnendijkse Buitenvelderse polder. In: *De Boerenwetering: wonen, werken en vermaak langs een eeuwenoude waterweg*, ed. J. A. N. Colijn, 13-22. Amstelveen: Vereniging Historisch Amstelveen.

VAN LEEUWEN-CANNEMAN, M. C., 1982. Poldervorming in oostelijk Delfland aan het eind van de middeleeuwen. *Hollandse Studiën*, XII, 73-164.

VAN LEEUWEN-CANNEMAN, M. C., 1982. *Poldervorming in oostelijk Delfland aan het einde van de Middeleeuwen*. Dordrecht.

VAN LEEUWEN-CANNEMAN, M. C., 1974. *Inventaris van het archief van de Zwartepolder (Zwarte Poldertje; Kleine Uithofspolder)*.

VAN LEEUWEN-CANNEMAN, M. C., 1974. *Inventaris van het archief van de Bieslandse Bovenpolder*.

VAN LEEUWEN-CANNEMAN, M. C., 1973. *Inventaris van het archief van de Nieuwlandsche- en 's-Gravelandsche polder, 1844-1965*.

VAN LOON, E., 1898-1900. *Het grondreglement voor de waterschappen in de provincie Groningen*. Groningen.

VAN MAANEN, R. H. C., 1998. De polder 'de Geeren'. *Van Stad en Graafschap Leerdam*, 17 (4), 12-21.

VAN MAANEN, R. H. C., 1995. Lijst van buurmeesters polder Asch 1661-1825. *Regionaal historisch tijdschrift voor Tiel, Buren en Culemborg*, 16 (3), 44-5.

VAN MAANEN, R. H. C., 1995. Heemraden-schepenen-burgemeesters etc. *De Asperensche Courant*, 16 (4), 16-29.

VAN MAANEN, R. H. C., 1995. De polder Dalem, zelfstandig tussen 1882 en 1954. *Oud-Gorcum Varia*, 12, 29-42.

VAN MAANEN, R. H. C., 1994. De polder Vuren in de nadagen van haar zelfstandigheid. *Mededelingenblad Historische Vereniging De Heerlijkheid Vuren*, 8, 5-8.

VAN MAANEN, R. H. C., 1993. 'Wie water deerd, wie water keert'. *Historische Kring Maarssen*, 19, 75-80.

VAN MEURS, R., 2002. *De laatste dagen van een boerenrepubliek: Polderdistrict Betuwe, vijftienvintig jaar werk en strijd*. Utrecht.

VAN MEURS, R., 1996. *Hoog water: de macht van de boerenrepublieken in het rivierengebied*. Utrecht.

VAN MULKEN, W., 1995. *Den diek is door! De geschiedenis van het waterschap De Grootte Meers*. Stein.

VAN MULKEN, W. *Inventaris van het Archief van het waterschap "De Niers" 1879-1972*.

VAN NIEUWENHUYSE, Johan (ed.), 2001. *In kaart gebracht. De provincie West-Vlaanderen en het beheer van de onbevaarbare waterlopen, 1800-heden*. Brugge: Provincie West-Vlaanderen Archiefdienst.

VAN NOORT, A., 2005. De Groot-Hemmeerpolder te Warmond. *Leids Jaarboekje*, 97, 201-7.

VAN OMMEREN, H., 1964. *Het archief en de handschriften van grondheerlijkheid Charlois en Annexe polders, 1460-1887*. Rotterdam.

VAN PETEGHEM, P., 1998. Histoire d'eaux: séparation de pays, mesurages des limites et frontières, Le gouvernement à Bruxelles et les digues de Hollande pendant le règne de Charles Quint. In: *La frontière des origines à nos jours. Actes des journées de la Société internationale d'Histoire du droit, tenues à Bayonne, les 16, 16, 17 mai 1997*, ed. Maité Lafourcade, 249-70. Talence: Presses Universitaires de Bordeaux.

VAN PETERSEN, J. W., S.a. *De archieven van de Buitenpolder "De Voorster klei"*.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1930. Archief van den Eendrachtspolder. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 53.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1927. Archief van den polder Nieuw-Beijerland en Nieuw-Piershil. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 50 (1), 881-904.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1926. (Inventaris van) het archief van den Ouden Lierpolder, 1680-1916. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 49 (1), 625-36.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1925. De archieven van Langeland en Kortland. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 48 (1, supplement), 990-6.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1925. De archieven berustende ten gemeentehuize van Noordwijkerhout. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 37 (1), 514-60.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1922. Het archief van den polder Oud- en Nieuw-Reijerwaard. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 45 (1, supplement), 319-63.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1918,. Het archief van den polder Oud- en Nieuw-Reijerwaard. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 41 (1), 563;575.

VAN RHEINECK LEYSSIUS, H. J. L. T., 1915. De archieven van Langeland en Kortland. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 38 (1), 520;567.

VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN, P., 1930. *Inventaris van het archief van den Tedingerbroekpolder, 1605-1930*.

VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN, P., 1927. Archief van den polder Abbenbroek. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 50 (1), 905-22.

VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN, P., 1927. Archief van den polder den Ouden Korendijk, Oude Nieuwland, Oost- en Molenpolder. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 50 (1), 833-80.

VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN, P., 1926. Het archief van den polder "Het Westmaas Nieuwland". *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 49 (1), 637-68.

VAN RHEINECK LEYSSIUS-JANSEN, P.. *Inventaris van het archief van den polder Middelbroek, Ameide en Tienhoven.*

VAN ROOIJ, G., 1960. *Inventaris van het archief van de polder van der Eigen.*

VAN ROOIJEN, J. F., 1993. "Tot nutschap den Gemeenlants van den Houtdijk": de bestuursinrichting en windbemaling van het waterschap Groot-Houtdijk. *Heemtijdinghen. Orgaan van de Stichts-Hollandse historische vereniging*, 29, 68-80.

VAN SCHAIK, P., 1993. *Een eeneiige tweeling: de geschiedenis van de Bovenkerkerpolder en de Middelpolder.* Amstelveen: Vereniging Historisch Amstelveen.

VAN 'T RIET, A. J. J., 2005. *"Meetten, boren en besien". Turfwinning in de buitenlandse ambachten van het Hoogheemraadschap van Rijnland 1680-1800.* Hilversum.

VAN 'T RIET, Arjan, 2004. "Een droevig noodlot". Turfwinning in Rijnland en de ondergang van het ambacht Schoot. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 36, 256-78.

VAN TIELHOF, M. and VAN DAM, P. J. E. M., 2005-2006. Losing land, gaining water. Ecological and financial aspects of regional water management in Rijnland 1200-1800. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis; Interactions between water management, the environment and the economy in the North Sea area, c. 1000-1850.*, ed. H. Greefs and M. 't Hart, 63-93. Gent: Academia Press.

VAN TIELHOF, M. and VAN DAM, P. J. E. M., 2006. *Waterstaat in stedenland. Het hoogheemraadschap van Rijnland voor 1857.* Utrecht: Matrijs.

VAN TIELHOF, Milja, 2009. Financing water management in Rijnland, 1500-1800. In: *The political economy of the Dutch Republic*, ed. Oscar Gelderblom, 197-222. Alderford: Ashgate.

VAN TIELHOF, Milja, 2009. Op zoek naar het poldermodel in de waterstaatsgeschiedenis. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 122 (148), 161.

VAN TIELHOF, Milja, 2007. Betrokken bij de waterstaat. Boeren, burgers en overheden ten zuiden van het IJ tot 1800. In: *Hollanders en het water. Twintig eeuwen strijd en profijt*, ed. Eelco Beukers, 61-98. Hilversum: Verloren.

VAN TUYL, J.D., 1997. *Inventarissen van de archieven van de Broekpolders (Vrijenban/Delft, Rijswijk), 1566-1976 (1978).* Delft: Hoogheemraadschap van Delfland.

VAN TUYL, J.D., 1994. *Inventaris archieven Akkerdijksche Polder 1616-1976 (1978).* Delft.

VAN TUYL, J.D., 1992. *Inventaris van de archieven van de voormalige polder Schieveen (onder Overschie/Rotterdam) 1584-1976.* Delft.

VAN TUYL, J.D., 1991. *Geschiedenis van de voormalige polder Schieveen (onder Overschie/Rotterdam)*. Delft: Hoogheemraadschap van Delfland.

VAN TUYL, J.D., 1989. *Inventaris van de archieven van de voormalige polder Schieveen, 1589-1976*. Delft.

VAN TUYL, J.D., S.a. . *Inventaris van het archief van de Veen- en Binkhorstpolder en rechtsvoorgangers*.

VAN VEEN, Joh., 1948. *Dredge-Drain-Reclaim, the art of a nation*. 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff.

VAN VLIET, M., 1961. *Het hoogheemraadschap van de Lekdijk Bovendams. Een onderzoek naar de beginselen van het dijkrecht in het hoogheemraadschap, voornamelijk in de periode 1537-1795*. Assen.

VAN WEES, D., 2002. Van Lecmeer tot Legmeer. *De Lange Brug. Uitgave van de Stichting Oud Uithoorn/De Kwakkel*, 27 (3/4), 4-16.

VAN ZANDEN, Jan L., 2002. Driewerf hoera voor het poldermodel. *Economisch-Statistische Berichten*, 87, 344-7.

VAN ZWET, H., 2004. De financiering van een droogmakerij in de 17<sup>e</sup> eeuw. Een financiële analyse van de bedijking van de Schermeer, 1633-1638. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 36, 205-36.

VAN ZWET, Han, 2009. *Lofwaardighe dijckagies en miserabele polders. Een financiële analyse van landaanwinningsprojecten in Hollands Noorderkwartier, 1597-1643*. Hilversum: Verloren.

VEEN, J. H. F. M. , 1965. "*Het Arnhemsche en Velpsche Broek*".

VEENSTRA, T. and HEMPENIUS, A. L., *Hunsingo 1856-1994*. Onderdendam.

VELDHEER-SNEEKES, T., 1995. De Schagerwaard: van water tot land. *Zicht op Haringcarspel*, 5 (9), 11-6.

VERBOOM, T., 1971. *Inventaris van het archief van de polder Giessen-Nieuwerkerk*. 's-Gravenhage.

VERKADE, M. A., 1982. *Den derden Dach. Ontstaan en ontwikkeling van de polder Westzaan*. Wormerveer.

VERKAIK, M., 2001. De geschiedenis van de Bennebroeker polder. *Heerlijkheden. Kwartaalblad van de Vereniging Oud Heemstede-Bennebroek*, 28 (110), 216-23.

VIERLINGH, A., 1920. *Tractaet van dyckagie*. 's-Gravenhage.

VRIENS, J., 1969. *De archieven der opgeheven waterschappen in de gemeente Etten-Leur, thans behorende tot het waterschap De Laakse Vaart*.

WAAKER, I., 1973. *Inventaris van de Uitgeester- en Heemskerkerbroek*.

WAAKER, I., 1938. *Inventaris van het archief van de Middelpolder*. Haarlem.

WARD, J. P., 2004. Participative government in Holland in the early sixteenth century: Claude Carondelet's report on dyking the Zijpe estuary, 1509. *Lias*, 31, 23-54.

WEGEREEF, S., 2004. Archiefschatten bewaard gebleven dankzij een vooruitziende blik: over de bouw van een archiefkluis door het Polderdistrict Nederbetuwe. *De Drie Steden. Regionaal-historisch tijdschrift voor het Rivierenland*, 25, 60-7.

WELINGS, Y. J. A., 1992. *Overzicht van de overlopers (ommelopers, veld-, evering-, vergaar- en dijkboeken), aanwezig in archieven en verzamelingen berustende op het Rijksarchief in Zeeland, 16<sup>e</sup>-19<sup>e</sup> eeuw*. Middelburg.

WELTEN, J. B. V., 1993. *Droogleggers aan de Oosterschelde: Bewint der Dijckagie 1594-1610*. Amsterdam: De Bataafse Leeuw.

WESTENBERG, J., 1974. *Kennemer dijkgeschiedenis*. Amsterdam.

WIEBERDINK, G. L., 1989-1990. *Historische atlas Groningen (etc): chromotopografische kaart des Rijks 1:25.000*. Den IJp.

WIERSUM, E., 1903. Het archief van den Wulpenpolder. *Verslagen omtrent 's rijks oude archieven*, 26, 166-78.

WINSEMIUS, J. D., 1973. *Inventaris van de archieven van het hoogheemraadschap van de Vijfheerenlanden*. 's-Gravenhage.:

WINSEMIUS, J. P., 1962. *De Zeven Ambachten en het hoogheemraadschap van Delfland*. Delft.

WINSEMIUS, J. P. and HUBÉE, G., 1959. *Inleiding tot het waterstaatsrecht*. Alphen aan den Rijn.

WINTEN, Willy, 2004. Een bijzondere polder: de Henricuspolder. *Mededelingenblad Heemkundige Kring West-Zeeuws-Vlaanderen*, 37 (1), 9-16.

WINTEN, Willy, 2003. De Cletemspolder: een uitgraving en een hoop zand? *Mededelingenblad Heemkundige Kring West-Zeeuws-Vlaanderen*, 36 (4), 10-4.

WISKERKE, C., 1947. De droogmaking van de Zuidplas in Schieland. In: *Economisch-historische opstellen, geschreven voor prof.dr. Z.W. Sneller ter gelegenheid van zijn 25-jarig hoogleraarsjubileum, 1922-5 april 1947*, ed. Anonymous, 129-52. Amsterdam.

WOELDERINK, B., 1976. Inventaris van het archief van de polder de kiesheid 1717-1958. In: *De archieven der voormalige polders onder Katendrecht, Charlois, Pernis en Hoogvliet*, ed. Anonymous, 85-93. Rotterdam.

WOUDA, B. (ed.), 2003. *Ingelanden als uitbaters: sociaal-economische studies naar Oud- en Nieuw-Reijerwaard, een polder op een Zuid-Hollands eiland*. Hilversum, Barendrecht: Verloren, Stichting Documentatie van het Cultuurhistorisch Bezit van het Waterschap IJsselmonde.

WOUDA, Bertus, 2004. Rendabiliteit van buitengronden. De ingelanden van de Zuidpolder op IJsselmonde als investeerders en aandeelhouders. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 36, 279-303.

WOUDA, D. F., 1951. *Over de afwatering van Friesland en haar geschiedenis*. Sneek.

WYNIA, L. and OUDSTEN, A. d., 1983. *De Slachte. Monument van een dijk*. Franeker.

ZANDVLIET, K., 1989. Kaart en bewijs. Enkele opmerkingen over de 'kaart als akte' naar aanleiding van de weergave van de landscheiding op de kaart van Rijnland, 1614. *Kartografisch tijdschrift*, 15 (2), 31-6.

ZEILER, F. D., 2003. Over IJssel en ander water: relaties tussen water, waterbeheersing, bewoning en grondgebruik in de IJsselstreek en aangrenzende gebieden. *IJsselacademie*, 26, 21-9.

ZEILER, F. D., 1998. *Tussen Schie en Gouwe: voorgeschiedenis en ontstaan van het hoogheemraadschap van Schieland*. Zutphen: Walburg Pers.

ZEILER, F. D., 1995. De Bergermeer. In: *Heerlijk Bergen!? Bergen, Bergen aan Zee, Bergermeer en binnenduinrand: terugblik en toekomst*, eds. J. W. Nobbe and Th C. Borst, 52-61. Bergen: Berger Scholengemeenschap.

ZEISCHKA, Siger, 2008. *Minerva in de polder. Waterstaat en techniek in het Hoogheemraadschap van Rijnland 1500-1856*. Hilversum: Verloren.

ZEISCHKA, Siger, 2006. Besluitvorming rond de droogmaking van de Vierambachtspolder. *Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis*, 15, 1-11.

ZEISCHKA, Siger, 2005. Dealing with diversity: small-scale dikes in early modern Rijnland, 17<sup>th</sup>-early 19<sup>th</sup> century. In: *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis; Interactions between water management, the environment and the economy in the North Sea area, c. 1000-1850.*, ed. H. Greefs and M. 't Hart, 175-94. Gent: Academia Press.

ZEISCHKA, Siger, 2004. De rekening gepresenteerd. Een onderzoek naar de rendabiliteit van een Zuid-Hollandse droogmakerij: de Lisserpoelpolder. *Holland, regionaal-historisch tijdschrift*, 36, 237-55.

ZONDERVAN, W., 1957. *Inventaris van het archief van de zeepolder Arkemheen, 1611-1947 (1957) met aanvullingen (1990)*.

ZONDERVAN, W., 1956. *Geschiedenis van de zeepolder Arkemheen, 1356-1956*.



ZONDERVAN, W. , 1956. *Inventaris van het nieuwe archief (1838-1937) van het polderdistrict Overbetuwe en van het Rentambt van Overbetuwe.*

ZUURDEEG, J. P. B., 1972. *Inventaris van het archief van het waterschap De Verenigde Braakmanpolders 1653-1966 en het archief van de waterkering van de calamiteuze polder Nieuw-Neuzen, 1873-1966.*

ZUURDEEG, J. P. B., 1970. *Gebundelde inventarissen van de oude archieven van het waterschap Noord-Beveland.*

ZUURDEEG, J. P. B., 1970. *Inventaris van het archief van het Waterschap De Breede Watering bewesten Yerseke, 1543-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Völcker 1905-1969.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Anna-Maria 1898-1969.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Nieuw-Olzende 1715-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de Reigersbergsepolder 1755-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Molen 1865-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1969. *Inventaris van het archief van de polder Nieuwlande 1743-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Quarles 1953-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Oost ('s Heer Arendskerke) 1910-1959.* Goes,

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Van Citters 1862-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Oude Kraaijert (17<sup>e</sup> eeuw) en 1800-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van het waterschap Oud-Wolphaartsdijk 1604-1959.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Nieuwe Kraaijert.* Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van het waterschap Nieuwe West- Kraaijertpolder 1703-1959*. Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van de archieven van het waterschap 's-Heer Arendskerke en van de hierin opgenomen polders en waterschappen, 1611-1959*.

ZUURDEEG, J. P. B., 1968. *Inventaris van het archief van de polder Schenge, 1875-1959*.

ZUURDEEG, J. P. B., 1967. *Inventaris van het archief van de polder Nieuw-Sabbinge 1736-1959*. Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1967. *Inventaris van het archief van de polder Noord-Kraaijert 1789-1959*. Goes.

ZUURDEEG, J. P. B., 1967. *Inventaris van het archief van de polder Oost-Nieuwland 1700-1959*. Goes.

ZUURDEEG, N., 1991. Oud-boeren-waterbeheer in de Achterhoek. *Natuur en landschap in de Achterhoek en Liemers*, 5, 44-51.

ZWAAN, J., 1984. *Amstelland. Een hoogheemraadschap in kaart en beeld*. Alphen aan den Rijn.

ZWEMER, J., 1991. Walcherse waterschapsgeschiedenis. In: *Gids voor historisch onderzoek in Zeeland*, eds. A. C. Meijer, L. R. Priester and H. Uil, 21-5. Amsterdam: Schiphouwer en Brinkman.